

Nämndernas verksamhetsberättelser

2023-01-01 – 2023-12-31

Innehållsförteckning

Kommunfullmäktige.....	3
Överförmyndarverksamhet.....	5
Revision.....	6
Kommunstyrelse.....	8
Kommunledningsförvaltning.....	8
Hr- och arbetsmarknadsförvaltning	14
Bygg- och miljönämnd.....	18
Teknik- och griftegårdsnämnd	21
Kultur- och fritidsnämnd.....	32
Barn- och utbildningsnämnd	39
Socialnämnd	43
Tranås Stadshus AB.....	53
Tranås Energi AB.....	54
AB Tranås bostäder	57

Kommunfullmäktige

Verksamhetsområde

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande politiska organet i Tranås kommun, med det yttersta ansvaret för den kommunala verksamheten. Genom reglementen delegerar kommunfullmäktige beslutanderätt till kommunens nämnder.

Kommunfullmäktige väljs av invånarna vart fjärde år, samtidigt som riksdags- och regionval hålls. Fullmäktige fattar viktiga beslut i frågor som rör kommunens organisation, ekonomi, övergripande planer, val till nämnder samt vad dessa nämnder ska arbeta med. Alla är välkomna att lyssna på kommunfullmäktiges sammanträden. Plats, tid och aktuella ärenden annonseras alltid i förväg på kommunens hemsida.

Inom kommunfullmäktiges budget hanteras även verksamheterna; valnämnd, partistöd, landsbygdsråd och demokratikommitté.

Verksamheterna överförmynderi och kommunrevision hanteras av utsedda ordförande som är ansvariga för dessa två verksamhetsområden.

Viktiga beslut och händelser under året

Fullmäktige har beslutat att godkänna AB Tranås bostäders förvärv av fastigheten där förskolan Nötskrikan inryms samt Kungsbacken 3:6 och Röhälla 5:29. På februarimötet fick ledamöterna information om Granelundsskolan, från projektstadiet till byggstart, samt att Tranås bostäders investering av Granelundsskolan beslutades. Fullmäktige fick också information av Mattias Josefsson, vd för Europakorridoren, och Per Hellqvist från Regional Utveckling Jönköpings län om Sveriges behov av nya stambanor. En reviderad biblioteksplan för 2023 antogs. Enligt bibliotekslagen ska varje kommun ha en plan som beskriver kommunens samlade biblioteksverksamhet.

På fullmäktiges möte i mars informerade bygg- och miljöchef, park- och griftegårdschef, tf upphandlingschef samt avfallschef om kommunens klimatarbete. På mötet beslutades även om tilläggsbudget för innevarande år 2023.

På sammanträdet i maj godkände fullmäktige kommunkoncernens årsredovisning för verksamhetsåret 2022 och gav styrelser och nämnder ansvarsfrihet. Då antogs även en revidering av kommunstyrelsens och samtliga nämnders reglementen.

På kommunfullmäktiges sammanträde i augusti beslutades om en ny arbetsordning för mandatperioden 2022–2026.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Kommunfullmäktige följer upp nämndernas och kommunstyrelsens arbete för inriktning mot tillväxt.

Mål och indikationer

<i>Målområde</i>	<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
God ekonomiskushållning	Soliditeten ska uppgå till minst 20 procent inklusive ansvarsförbindelse som pensionsskuld	Soliditet om minst 20 procent	20 procent	39,2 procent
God ekonomiskushållning	Årets resultat ska under en treårsperiod uppgå till minst 2% av skatteintäkter och generella bidrag	Resultat i % av skatteintäkter och generella bidrag i snitt på tre år (2021–2023)	2,0 procent	4,5 procent
God ekonomiskushållning	Vid konflikt mål eller medel är det medel som gäller	Efterlevnad av budgetramar	Budget i balans	4 av 7 nämnders prognos är budget i balans
Befolkningsökning: 25 000 invånare till år 2040	Antalet kommuninvånare i åldersgruppen 30 - 50 år ska öka	Antalet kommuninvånare i åldersgruppen 30 - 50 år; 2020/231 är antalet 4 266	Ökning	2023-12-31=4 314 (2022-12-31=4 294)
Befolkningsökning: 25 000 invånare till år 2040	Arbetslösheten hos kommuninvånare i åldersgruppen 30 - 50 år ska minska	Arbetslösheten hos kommuninvånare i åldersgruppen 30 - 50 år ska minska	Minskning	2023-12-31=6,4 % (2022-12-31 = 6,0%, 2021-12-31 7,8%)
Befolkningsökning: 25 000 invånare till år 2040	Andelen kommuninvånare i åldersgruppen 30 - 50 år ska öka	Andelen kommuninvånare i åldersgruppen 30 - 50 år; 2020/231 är det totalt 18 903 invånare vilket ger en andel på 22,6 %	Ökning	2023-12-31 =4 314/18 755=23 % (2022-12-31=4 294/18 804 = 22,8 %)

Förvaltningens styrning mot inriktning mot tillväxt

Fullmäktige har beslutat om fyra fokusmål för att få positiva effekter för kommunens invånare genom exempelvis att få fler ungdomar att välja högre utbildning, minska arbetslösheten bland utrikesfödda, förbättra företagsklimatet och utöka turtätheten med buss och tåg. Genom uppföljning från nämnderna följer fullmäktige utvecklingen av fokusmålen. Alla parametrar är för att öka tillväxten, trivselen, kreativiteten och därmed folkhälsan vilket ligger i linje med strategin inriktning mot tillväxt.

Driftsresultat

Resultat för 2023 uppgår till 0 mkr vilket innebär en ekonomi i balans.

Personal

Består av 41 politiska ledamöter.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Kommunfullmäktige har fastställt ett reglemente för den interna kontrollen som kommunens nämnder arbetar utifrån med systematisk återrapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Framtida utmaningar

Tranås kommun har de senaste dryga 10 åren vuxit med över 1 000 invånare och har nu knappt 19 000 invånare. Tillväxtmål, stadsvision, ledstjärna samt diverse satsningar i spåren av dessa har utgjort grunden för den tillväxten. Kommunen är nu inne i ett slags omgrupperingsfas, där flera av ovanstående dokument behöver en reviderande översyn och där kommunens tillväxtarbete behöver få ny kraft. En ny kommunvision har redan beslutats av kommunfullmäktige där tillväxtmålet 25 000 invånare år 2040 beskrivs och där det förpliktigande begreppet "Tranås tar initiativet" framgår.

Nu är kommunen i ett läge där den har lyckats växa till och skapa ett Tranås kommun som vill framåt, som har ett starkt näringsliv, handel, kommunikationer, attraktiva bostadsområden etc. Veldig mycket är positivt och lovar gott inför framtiden. Tranås kommun har dock en stor utmaning vad gäller socio-ekonomi och demografi. Strävan mot fler kommuninvånare ska fortsätta i enlighet med kommunvisionen, men kommunen behöver lägga särskild vikt vid att åstadkomma fler invånare i arbete. Inriktning och övergripande handlingsplaner för tillväxt kommer utgöra en viktig del i ett framtida arbete med en strategi för ekonomisk hållbarhet.

Överförmyndarverksamhet

Verksamhetsområden

Överförmyndaren ska rekrytera och granska ställföreträdare (SF) det vill säga gode män, förvaltare och förmyndare. Verksamheten omfattar cirka 200 ställföreträdare som agerar för och ger sitt stöd till cirka 260 huvudmän/personer.

Viktiga händelser under året

Överförmyndarverksamheten är enkelt uttryckt uppdelat i två perioder som präglar verksamhetsåret.

De första 6–7 månaderna ligger större fokus på att genomföra kontrollen av SF:s arbete under föregående år. Kontrollen innebär en granskning av hur SF hanterat huvudmannens ekonomi och hur SF i övrigt har fullföljt sitt uppdrag till förmån för huvudmannen. Under denna period sker också utbetalning av arvoden till SF och debitering på de huvudmän som ska betala för erhållen tjänst.

Under resterande delen av året behandlar man de frågeställningar som haft lägre prioritet under årets inledning och följer upp de frågeställningar som framkommit vid granskningen.

Uppföljning av mål och inriktning

Myndigheten har såväl interna mål och som legala krav att förhålla sig till. Det innebär, som exempel, att inkommande ärenden ska handläggas inom en viss tid och att granskningen av föregående års SF-verksamhet ska vara slutförd senast 31 augusti.

Om myndigheten kan uppfylla de mål och de krav som ställs på den säkerställs att kommunens invånare får den service och det stöd som man kan förvänta sig av en väl fungerande överförmyndarverksamhet.

Driftresultat

Myndigheten redovisar en positiv avvikelse mot budget för 2023 om 0,4 mkr vilket framförallt beror på lägre personalkostnader än budgeterat.

Investeringar

Myndigheten hanterar inga investeringar.

Personal

Myndigheten har två medarbetare. Sett över en årscykel är det en väl anpassad bemanning. Under 2023 har två medarbetare sagt upp sig varav en ersättningsrekrytering genomförts och en konsult bemannat enheten.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Myndighetens verksamhet är till stor del lagstyrd. Det innebär att ramarna för vårt uppdrag sätts av våra huvudmän, det vill säga Justitieombudsmannen och Länsstyrelsen. Den senare gör även årliga kontroller av myndighetens verksamhet.

Framtid

Det finns numera ett alternativ till kommunalt utsedda SF. Sedan år 2017 finns en lag om framtidsfullmakter och anhörigbehörighet. Den lagen innebär att alla har rätt att utse sin egen "SF"/fullmaktstagare utan inblandning av Överförmyndaren och därtill underlätta för närstående att utföra SF-liknande uppdrag till förmån för en anhörig eller vän. Ännu har detta inte fått någon effekt på verksamheten.

Den s.k. ställföreträdarutredningen presenterades i maj 2021. Den syftar bl.a. till att stärka huvudmannens ställning, införa nationell utbildning för alla ställföreträdare och i övrigt uppdatera gällande regler. Efter en remissrunda under 2021 skulle den därefter beslutas för att träda ikraft fr.o.m. 2023. Än idag finns inget datum bestämt för beslut av de förändringar utredningen föreslår. Den dag utredningens förändringar träder ikraft kommer den att påverka myndighetens bemanning och omfattning.

Utmaningar finns när det gäller kompetensförsörjning och enheten är sårbar vilket blivit påtagligt när två medarbetare slutat under året. En översyn har påbörjats under slutet av 2023 för att se hur verksamheten och kompetensen kan säkerställas.

Revision

Verksamhetsområden

Revisionens uppdrag från kommunfullmäktige är att ge en årlig analys av kommunens situation, av dess verksamhet, ekonomi, planering och ledning.

Kommunal revision ska säkerställa att skattemedel används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt samt ge trovärdighet för kommunal verksamhet. Kommunrevisionen granskar samtliga nämnder och styrelser samt samordnar lekmannarevisionen av kommunens bolag och stiftelser.

Kommunfullmäktige väljer revisorer som ska granska att kommunens verksamheter drivs i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Revisionen är demokratins sätt att kontrollera och främja kommunens verksamheter för fullmäktige och kommuninvånarna.

Revisionen arbetar självständigt och oberoende men i nära samarbete med kommunfullmäktiges presidium som även kan begära uppdrag om fördjupning inom funktioner såsom räkenskap, internkontroll, ändamålsenliga processer, projekt och övergripande funktioner, ledning med mera. Varje uppdrag dokumenteras och presenteras för fullmäktige.

Viktiga händelser under året

Under 2023 har revisionen genomfört en fördjupad granskning av krisberedskapsarbetet i Tranås kommun.

Med anledning av införandet av ny standard för kommunal räkenskapsrevision (KISA) fr o m 2023-01-01 med ökad arbetsinsats som följd, har revisionen äskat att revisionens budget utökas med 140 tkr för innevarande år 2023 och med 140 tkr fr o m 2024 och framåt. Äskandena har avslagits av kommunfullmäktige. Detta har medfört att större resurser av budgeten har avsatts till räkenskapsrevision och möjligheter till fördjupade granskningar har begränsats. Revisionen bedömer att detta är oroväckande. En utökad budget är nödvändig för att inte revisionens möjligheter att vara demokratis sätt att granska, kontrollera och främja kommunens verksamheter för fullmäktige och kommuninvånarna ska försämrats.

Driftsresultat

Budgeterade kostnader är arvode och utbildningar samt kostnader för förvaltningsuppdraget som E&Y ansvarar för. Revisionen har gjort ett mindre underskott på grund av ökade arvoden i samband med utbildning av ledamöter samt ökade kostnader för räkenskapsrevisionen med anledning av KISA.

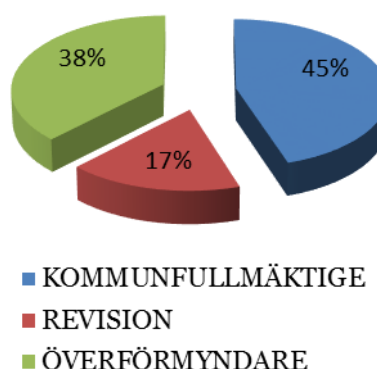
Personal

Kommunrevisionen är politiskt förtroendevalda revisorer som ansvarar för kommunal revision och får stöd av sakkunnig som biträder med sin kompetens. Revisionsgruppen består av sex förtroendevalda.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Kommunrevisionen arbetar med att genomlysna olika verksamheter i kommunen och bidrar genom granskningarna med att uppmärksamma brister, upptäcka förbättringsområden samt driva på förändringar och innovationer. Resultaten från granskningarna och rapporter är en del i ställningstagandet vid de ansvarsprövningar som sker årligen i kommunfullmäktige.

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	1 674	1 460
Personal kostnader	-4 667	-5 274
Övriga kostnader	-3 001	-2 089
RESULTAT	-5 994	-5 903
Avvikelse föreg år	2%	
Investeringar	-270	-270

Kommunstyrelse

Kommunledningsförvaltning

Verksamhetsområde

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunledningsförvaltningen som består av fem avdelningar; kansli, data, ekonomi och upphandling, samhällsskydd- och beredskap samt tillväxtavdelning. Tranås kommun har en privat utförare, Tranås United, för uppdrag avseende näringslivsfrågor, kommunikation och turism.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och styrelsen ansvarar genom sin uppsiktspflicht att övervaka att kommunens verksamheter och angelägenheter bedrivs och utvecklas i enlighet med kommunens styrdokument och beslut samt att lagar och förordningar efterlevs.

IT- och serviceavdelningen är kommunens centrala och samverkande stödfunktion som förser verksamheterna med kommunövergripande tjänster inom data, service och digitalisering.

Några av de centrala funktionerna som ingår i dataavdelningen är IT-drift, IT-support, IT-inköp, data- och telekommunikation. Inom serviceenheten ingår telefonväxel, reception, tryckeri, vaktmästeri och posthantering.

Avdelningen är drivande i kommunövergripande digitaliseringsarbete med stöd åt förvaltningarna för maximal samverkan och kostnadsdelning. Avdelningen deltar aktivt i flera samverkansnätverk såsom digitaliseringsrådet i Jönköpings län, SKR:s nätverk inom artificiell intelligens och forum för automation/robotisering.

Ekonomi- och upphandlingsavdelningen ansvarar för övergripande ekonomifrågor för kommunen och kommunkoncernen såsom ekonomisk planering, budget, bokslut/årsredovisning, finansieringsfrågor, redovisning och uppföljning samt inköp och upphandling. Avdelningen stödjer verksamheterna och dess chefer i ekonomi-, inköp- och upphandlingsfrågor. Avdelningen genomför internkontroller inom verksamhetsområdet för att kvalitetssäkra samt utveckla och förbättra verksamheten inom hela kommunen.

Kansliavdelningen ansvarar för kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges administration och beredningsprocesser. Vidare stödjer avdelningen demokratikommittén, valnämnden, landsbygdsrådet, kommunala pensionärsrådet KPR, och rådet för funktionsnedsatta RFF, med all administration kring deras sammanträden. Avdelningen genomför också utredningar och handläggning av ärenden. Stöd till kommunens verksamheter ges inom följande områden: diarieföring, ärendehantering, rutin- och processutveckling, kvalitetsarbete och dataskydd. Kansliavdelningen har systemansvar samt erbjuder support för ledningssystemet Canea One samt diarie- och ärendehanteringssystemet W3D3.

Samhällsskydd- och beredskapsavdelningens övergripande mål är att Tranås kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo och vistas i. För att nå framgång är det nödvändigt med ett helhetsbegrepp kring frågorna om brottsförebyggande arbete, skydd mot olyckor, krisberedskap samt civilt försvar. Samverkan med myndigheter, frivilligorganisationer och näringslivet är en viktig faktor för arbetet.

Tillväxtavdelningen har till stor del ansvar för kommunens fysiska planering, lokalplanering, förvaltning av kommunens fastigheter samt GIS/MBK verksamhet. Inom fysisk planering är målsättningen att uppnå god markanvändning som motsvarar kommunens målsättning för tillväxt, hållbarhet och kommunikationer m.m. Detta sker genom en bred samverkan och förankring med myndigheter, näringsliv, allmänhet och inte minst den politiska organisationen. Avdelningens verksamhet riktar sig mot två olika politiska organisationer, bygg- och miljönämnden samt kommunstyrelsen.

Viktiga beslut och händelser under året

Förvaltningen fick 3,5 mkr i utökad ram för år 2023 för satsning på barn i tidiga åldrar genom bland annat uppsökande arbete. Satsningen avser en samverkan mellan socialtjänsten, barn- och utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen samt Hr- och arbetsmarknadsförvaltningen. Den utökade ramen tilldelades kommunledningsförvaltningen för att uppnå samordningseffekter. Projektplan är framtagen och rekrytering kommer att påbörjas under slutet av år 2023. Förvaltningen fick även utökad ram i tilläggsbudgeten för att utreda om att införa en busslinje sommartid mellan Tranås centrum och Hätte. En busslinje infördes mellan 19 juni och 6 augusti.

Tranås United har arbetat med framtagande av nytt platsvarumärke för Tranås kommun. Nya digitala infartsskyltar har uppförts vid södra och norra infarterna till Tranås längs riksväg 32 under året.

Tillväxtavdelningen har påbörjat arbetet med bostadsförsörjningsprogram med syfte att planera att nya bostadsområden färdigställs löpande för att kunna öka antalet invånare i kommunen.

Inom IT- och serviceavdelningen har en del arbete lagts på rekrytering av bland annat IT-supporttekniker, IT-systemtekniker under året, ny digitaliseringschef började i september.

Kansliavdelningen har vid uppstart av ny mandatperiod utbildat förtroendevalda. Avdelningen har också infört digital signering av protokoll. En digital anslagstavla med koppling till ärendehanteringssystemet har införts, vilket förenklar hantering av anslag. Ett digitalt förtroendemannaregister har införts för att förenkla administration av uppgifter som rör de förtroendevalda. Arbete har gjorts gällande revidering av olika styrdokument såsom till exempel reglementen, arbetsordning och delegationsordning. Planering har inletts inför EU-valet 2024 och ett valadministrativt system är under införande.

För samhällsskydd- och beredskapsavdelningen pågår planering för det nya regelverket om 11 timmars sammanhängande dygnsvila som började gälla 1 oktober. För personal inom räddningstjänsten träder regelverket i kraft 1 februari 2024. Sannolikt får det stor påverkan på räddningstjänstens schemaläggande.

Ekonomi- och upphandlingsavdelningen har tagit fram en handlingsplan för en effektivare inköpsprocess i syfte att bidra till lägre kostnader i verksamheten. Kostnadsbesparingar i samarbete med verksamheten har redan kunnat identifieras under 2023.

Kommunstyrelsen tog i augusti beslut om att kommunen från 2024 ska ha en egen kommunikationsavdelning. En utredning pågår gällande näringslivsarbetet och destinationsutvecklingen.

Kommunstyrelsen har föreslagit att kommunen ska ansvara för och finansiera en kommunal transferbuss till industriområden, kommunfullmäktige har beslutat enligt kommunstyrelsens förslag.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Under den kommande perioden är förvaltningens mål och inriktning att utveckla kommunens verksamheter optimalt och kostnadseffektivt utifrån Tranås kommuns behov. Inriktningen är att stärka det strategiska och samordnande perspektivet för att uppnå en hållbar utveckling som värnar om kommuninvånarnas bästa. Det kan åstadkommas genom att utveckla styrningen och att alltid uppmärksamma ekonomiska, sociala och miljömässiga perspektiv i beslut.

Prioriterade mål framöver är:

- initiera innovationsprojekt i vårt innovationslabb där Tranås kommun ges möjlighet att omvärldsbevaka, bedriva pilotprojekt och korta vägen från idé till implementation för att skapa verksamhetsnytta,
- öka inköpsmognaden hos kommunens medarbetare men även skapa goda kontakter med våra leverantörer som bidrar till ett bra företagsklimat,
- ytterligare förbättra kommunens upphandlingar för ändamålsenliga och kostnadseffektiva avtal
- digital hantering av hela ärendeprocessen,
- skapa förutsättningar för systematiskt kvalitets- och innovationsarbete med kommungemensamt fokus,
- uppdaterade styrdokument samlade på en plats som finns att tillgå internt samt externt,
- skapa förutsättningar för systematiskt och kvalitetssäkrat ledningssystem med kommungemensamt fokus,
- arbeta med förebyggande åtgärder så att olyckor inte ska inträffa men när de trots allt gör det läggs fokus på att minimera skadorna och ha den drabbade i centrum,
- att utveckla fastighetsbeståndet i strategiska lägen,
- bedriva ett effektivt brottsförebyggande arbete samt ett intensifierat säkerhetsarbete.

Nämndmål och indikatorer

<i>Målområde</i>	<i>Avdelningsmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Digitalisering				
Innovation	Att öka antalet startade innovationsprojekt	Nyttillkomna innovationsprojekt per år	1	
Digitaliserade processer	Att alla ärendeflöden för den politiska processen ska vara digitala	Antal digitalt diari-eförda ärenden per år	Ökning > 10%	Minskning med 6,3 %
Ekonomi				
Prognossäkerhet	Förbättrad ekonomisk förmåga att prognosticera utfall	Avvikelseprognos jämfört med utfall	1 % i avvikelseprognos jämfört med utfall	1 %
Exploatering	Att bostadsområden ska vara företags-ekonomiskt lönsamma	Andel lönsamma projekt	100%	100%
Bostäder Exploatering	Att ha minst 10 villatomter i attraktivt läge	Antal villatomter	10	4
Bostäder Planberedskap	Detaljplanelagt för lägst 50 villa- eller villalikhande tomter.	Antal tomter	50	>50
Industri Exploatering	10 ha grovterrasserad	Antal hektar	10	9,5
Industri Planberedskap	Markinnehav 60 ha varav 30 ha detaljplanerat	Antal hektar	60 (30)	Markinnehav 75 ha Detaljplanelagt 32 ha
Leverantörstrohet	Att följsamheten till inköpstrohet förbättras	Leverantörstrohet mäts	60 %	74 % Avser inköp från avtalsleverantörer

Säkerhet och trygghet				
Hjälp vid nödläge	Bibehålla en median-responstid på under 8 minuter	Responstid för räddningstjänst, dvs. tid från när 112-anropet ankom till första resurs är på plats. Mediantid i minuter.	<8 min	7,9 (snabbast i landet) (2023-12-31)
Utvecklade bränder i byggnad	Förbättring för varje år (2021 låg Tranås på 0,46)	Antal utvecklade bränder i byggnad per 1000 invånare	<0,44	0,39 (2023-12-31)
Anmälda våldsbrott	Förbättring för varje år (2021 låg Tranås på 9,9)	Antal anmälda våldsbrott per 1 000 invånare	<9,7	10,8 (2023-12-31)
Anmälda stöld- och tillgreppsbrott	Förbättring för varje år (2021 låg Tranås på 24,8)	Antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott per 1 000 invånare	<24,5	27,5 (2023-12-31)
Anmälda brott om skadegörelse	Förbättring för varje år (2021 låg Tranås på 9,4)	Antal anmälda brott om skadegörelse per 1 000 invånare	<9,2	9,5 (2023-12-31)

Förvaltningens styrning mot inriktning mot tillväxt

Genom att marknadsföra Tranås kommun som arbetsplats, för att attrahera nya medarbetare som kan arbeta inom våra verksamheter, kan förvaltningen bidra till inriktning för tillväxt. Men även uppnå skalfördelar genom ett tvärfunktionellt arbete mellan kommunens verksamheter/förvaltningar för att matcha mål och medel.

Förvaltningens avdelningar kan ta emot praktikanter från högskolor, arbetssökande eller LIA-studenter och skapa möjligheter att minska arbetslösheten i kommunen. I upphandlingar kan krav ställas att leverantören ska inkludera sociala kontrakt för att få vara med i upphandlingsförfarandet vilket kan leda till fler individer i arbete.

Genom att skapa flexibla förutsättningar för näringslivet att utvecklas med nyetableringar och genom att utvecklas i sina befintliga lokaler/fastigheter. När det gäller bostäder är målsättningen att skapa förutsättningar för differentierade former för boende i olika attraktiva lägen, genom att vikta olika typer av boende och lägen kan man även rikta in sig på vissa grupper som kommunen anger i sina styrdokument.

Genom ett aktivt trygghetsskapande arbete bidrar vi till att Tranås är en attraktiv kommun att bo, vistas och leva i.

Driftsresultat

Förvaltningen redovisar ett överskott på 4,5 mkr för 2023. Kommunledningen redovisar en positiv avvikelser mot budget om 3,4 mkr. Överskottet beror främst på att tilldelad extra ram, 3,5 mkr, för satsning på barn i unga åldrar inte använts. Ett överskott finns även när det gäller tillväxtmedel. Under slutet av året tillkom kostnad för bidrag till Tranås bouleklubb för investering i en ny boulehall. IT- och serviceavdelningen redovisar ett överskott om 0,7 mkr som beror på lägre personalkostnader då tjänster varit vakanta under året. Kansliavdelningen redovisar ett överskott på 0,2 mkr vilket beror på vakant tjänst. Ekonomiavdelningen redovisar ett överskott på 0,6 mkr vilket beror på något högre intäkter för interna tjänster än budgeterat samt lägre kostnader för konsulttjänster, utbildning

och licenser. Tillväxtavdelningens redovisar ingen budgetavvikelse för året. Lågkonjunkturen ger dock lägre intäkter från planavgifter och kostnader ökar för värdering och lantmäteri. Detta möts upp av bland annat lägre kostnader för fastighetsprojekt. Samhällsskydd- och beredskapsavdelningens redovisar ett underskott om 0,4 mkr. För räddningstjänstens personal gäller ett nytt pensionsavtal från 2023 vilket leder till högre kostnader jämfört med budget med ca 0,4 mkr.

Investeringar

Förvaltningens investeringsbudget uppgår till 34,6 mkr där tillväxtavdelningen står för merparten av budgeten. De större projekten är bostadsområdena Granelund och Tostås, markförvärv, industriområdet Höganloft samt infrastruktur för datalagring och datanät. Inom tillväxtavdelningen har omprioriteringar mellan investeringsprojekten skett jämfört med budget. Förvaltningen har under 2023 haft investeringsutgifter om 31,5 mkr vilket är 3,1 mkr lägre än budget.

Personal

Ny ekonomichef tillträdde sin tjänst i slutet av maj och ny digitaliseringschef tillträdde sin tjänst i början av september. På tillväxtavdelningen har en ny planarkitekt anställts och på IT- och serviceavdelningen har IT-supporttekniker samt IT-administratör rekryterats.

Antalet medarbetare på förvaltningen är 73 personer, vilket omvandlat till årsarbetare blir 70,8 personer. Den korta sjukfrånvaron, 2–14 dagar, ligger på 1,31 % (1,38%) vilket är lågt jämfört med hela kommunen som ligger på 2,66 % (3,28 %). Förvaltningens totala sjukfrånvaro hamnar på 3,2 %, jämfört med hela kommunen som ligger på 6,74 %.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Kansliavdelningen ansvarar för stöd och utveckling av kommunens IT-stöd för ledningssystem som bland annat kvalitetssäkrar hanteringen av kommunens styrdokument.

Genom internkontroll av verksamheter uppnås effektivitet och säkerhet i kommunorganisationen i frågor som rör verksamhet, ekonomi och tillämpning av lagar och föreskrifter.

Under året har arbete inletts kring hur uppföljning ska genomföras av kommunens strategier och mål. Arbete pågår även med att se över delegationsordning och interkontrollprocessen. Utredningar pågår kring kommunens näringslivsarbete och destinationsutveckling.

Framtida utmaningar

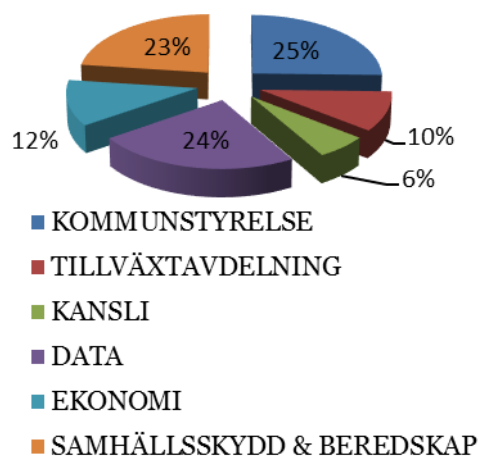
Kompetensförsörjning är en utmaning och kommer troligtvis bli än svårare framöver. Därför är det viktigt att kommunen är en attraktiv arbetsgivare. Resurser för verksamhetsutveckling och lokal verksamhetskännedom är viktiga komponenter för att inte hamna på efterkälken med digitalisering. En digitalisering som kan bidra till att vi kan leverera mer välfärd med bibehållna resurser, vilket kan bli en faktor för att klara av kompetensförsörjningen.

I en osäker omvärld blir cyberhot mer vanligt och arbete med cybersäkerhet allt viktigare. Fortsatt arbete och investeringar krävs, dock är investeringarna kostsamma.

Tillväxt i kommunen är i stor grad beroende av utveckling av omvärlden och vad som sker runt omkring. Omvärldsbevakning är väsentligt för att i ett tidigt skede fånga upp förändringar som behöver appliceras i den fysiska planeringen. Förändringar sker främst i olika typer av boendemiljöer och är avgörande för attraktiviteten till kommunen. Till detta kommer alla typer av hållbarhetsaspekter som framgent kommer att behövs ges stort fokus.

Nämndernas verksamhetsberättelser 2023-12-31

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	14 373	13 539
Personal kostnader	-53 020	-48 629
Övriga kostnader	-50 879	-48 527
RESULTAT	-89 527	-83 617
Avvikelse föreg år	7%	
Investeringar	-31 510	-39 548

Hr- och arbetsmarknadsförvaltning

Verksamhetsområde

Hr- och Arbetsmarknadsförvaltningen består av:

- Hr-avdelningen
- VUX Tranås
- Arbetsmarknad och Integration
- Stöd och försörjning

Tillsammans organiseras verksamheterna med det gemensamma målet att få fler personer i arbete/sysselsättning och därmed fler personer i egenförsörjning.

Viktiga beslut och händelser under året

2023 års arbete har fokuserat på rättssäkerhet. Genom arbetet har förvaltningen skapat en stabilitet i rättssäkerheten för Tranås kommun inom två huvudområden; bedömningen av ekonomiskt bistånd samt anställningar i kommunorganisationen i förhållande till arbetstillstånd.

Ekonomiskt bistånd

Arbetet med att säkerställa rättssäkerhet i bedömningen av ekonomiskt bistånd är en naturlig utveckling i arbetet och ska syfta till att motverka felaktiga bedömningar och utbetalningar. Statistiken visar att Tranås kommun har haft en lång period av negativ utveckling där kostnaderna för ekonomiskt bistånd ökat med 36 % mellan 2016–2020. Arbetet inom Hr- och arbetsmarknadsförvaltningen vilar på två huvudsakliga grunder; att skapa förutsättningar för den enskilde individen att komma in på arbetsmarknaden och att skapa en myndighetsutövning som är rättssäker där bedömning av ekonomiskt bistånd bygger på ”rätten till” än vilket behov som finns.

Hr- och arbetsmarknadsförvaltningen har genom verksamheten Stöd och försörjnings intensifierade arbete med rättssäkerheten, nått nya nivåer i bedömningsprocessen av ekonomiskt bistånd. Av den markant ökade mängd överklaganden om totalt 39 ärenden som skett i förvaltningsrätten 2023, är resultatet att 37 överklaganden som fått avslag det vill säga bifallits Tranås kommun, två ärenden där överklaganden blivit godkänd men där ett av dessa två ärenden överklagas av Tranås kommun. Denna statistik ska ses utifrån två perspektiv; I jämförelse med 2022 har antalet överklagande fördubblats. Förvaltningens höga kompetens inom området gör att kommunen står starkt i en andra bedömning av överklagade ärenden i förvaltningsrätten.

I takt med att ordning och reda skapas inom myndighetsutövningen sjunker också kostnaden för ekonomiskt bistånd kraftigt. Enbart under 2023 sjönk kostnaderna med 7 mkr i jämförelse med 2022 års resultat.

Anställning i kommunorganisationen utan arbetstillstånd

Det är lag på att arbetstagare måste ha tillstånd att arbeta i Sverige. Om upptäckten görs att medarbetare saknar tillstånd anses det vara ett brott och det är arbetsgivaren och närmsta chef som ställs till svars för brottet. Därför är det viktigt att kommunorganisationen kontinuerligt arbetar med den typen av frågor. Dels för att bibehålla tryggheten för medarbetarna, men också för att Tranås kommun ska vara en rättssäker arbetsgivare.

Med bakgrund av detta har Hr-avdelningen under 2023 arbetat med att genom omvärldsbevakning skapa rutiner och vägledning om hur kommunens organisation ska gå tillväga för att motverka risker för att arbetsgivaren Tranås kommun begår brott enligt utlänningslagen.

Efter diskussioner med Sveriges kommuner och regioner, SKR, lades förslaget fram att samtliga anställda i Tranås kommun ska uppvisa pass eller personbevis tillsammans med körkort. Detta för att

kontrollerna inte funnits sedan tidigare i rekryteringsprocessen och för att säkerställa att allt arbete sker enligt lag. Processen blev uppmärksammasad och hårt kritiserad. Delvis för att det gärna förväxlades med andra nationellt uppmärksammasade förslag på angiverilag el dyl. Och det trots att Migrationsverkets jurister och arbetsrättsjurister bekräftade att lagen ska följas och även det strafföreläggande som en arbetsgivare ställs inför om man inte säkerställer dessa fakta.

En efter en börjande andra kommuner kontakta Hr-avdelningen för att höra om processen och tillvägagångssättet, utifrån att de saknade rutiner kring tillvägagångssätt. Först omkringliggande kommuner, sedan nationellt spridda kommuner.

Ekonomi

Ekonomiskt startade 2023 med kraftigt ökade kostnader i såväl hyresökningar på 11 % samt en *riksnorm* som var ovanligt hög. Prognosen låg i början av 2023 på -8,9 mkr. Riksnormen bestäms nationellt av regeringen och handlar om uppräknings av ekonomiskt bistånd. Tidigare år har riksnormen legat mellan 1,9% och 2,2 %. Trots en avsevärt högre riksnorm avslutades 2023 med en sänkning av bruttokostnader för ekonomiskt bistånd med cirka 7 mkr.

Under 2021 var målet att kostnaderna för ekonomiskt bistånd skulle ha så många månader som möjligt med en kostnad *under* 3 mkr. Det året genererade fyra månader under 3 mkr. 2022 var det enbart en månad som tangerade *över* 3 mkr och under 2023 har månadskostnaden för ekonomiskt bistånd legat under 2,5 mkr i tio av 12 månader. Det innebär att medeltalet på förbättringen från 2022 till 2023 blir 579 tkr per månad.

Precis som vid starten av Hr-och arbetsmarknadsförvaltningen i januari 2021, är det två huvudspår som förvaltningens arbete grundas i;

- Innovativa insatser på arbetsmarknaden som skapar effektivitet i individens väg från bidrag till arbete.
- Ett effektiviserat och rättssäkert arbetssätt i bedömningen av bistånd och som utgår från rätten till bistånd snarare än behovet av bistånd.

2021 inleddes med ett underskott på 14,4 mkr. Nu när sista kvartalet för 2023 är avslutat, kan det i jämförelse med 2022 ses som ett svårare år att komma ner i kostnader än föregående år. Det främst för att det klientel som verksamheterna idag fortsatt arbetar med står betydligt längre från arbetsmarknaden. Men trots detta är förvaltningens resultat +1,9 mkr för 2023. Överskottet bygger på att Hr-avdelningen har haft vakanta tjänster samt en högre andel föräldraledighet vilket påverkat det ekonomiska resultatet positivt. Utöver överskottet hamnar förvaltningens resultat i balans för första gången sedan starten 2021.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Nämndens och förvaltningens mål är att möjligheterna för individer bosatta i Tranås kommun ska öka i att leva ett självständigt liv och delta aktivt i samhället.

Nämndmål och indikationer

Målområde	Nämndmål	Målvärde år 2023	Målvärde år 2024	Målvärde år 2025	Målvärde år 2026
Fler individer i självständighet och egenförsörjning. Höjd utbildningsnivå	Fler individer i egenförsörjning Minskad arbetslöshet Fler individer i studier	Målprognos 0	Målprognos 0	Målprognos 0	Budget i balans genom fortsatt arbete med att sänka kostnader för försörjningsstöd, effektiviserande av verksamheten samt genom att fler individer hamnar i egenförsörjning.

Förvaltningens styrning mot inriktning mot tillväxt

För att nämnden ska uppnå målet om fler 30–50 åringar i arbete kommer förvaltningen bland annat att genomföra och/eller skapa förutsättningar för:

- Genomlysning av målgruppen 25–50 år som har försörjningsstöd:
 - *Vilka kan gå direkt i arbete, vilka behöver utökat stöd, vilka når arbete via studier?*
- Kompetensförsörjning i kommunen (inklusive kommunens egen)
- Effektivisera vägar till studier som leder till arbete.
- Effektiva insatser för ökad kunskap om arbetsmarknaden.
- Utökad SFI-undervisning (2022–2024): Insatser om praktik, arbetsmarknadsåtgärder etc som snabbt leder till arbete.

Driftsresultat

Kostnaderna för försörjningsstöd fortsätter att minska. Under 2023 observerades flera historiskt låga resultat och detsamma i antalet ekonomiska ärenden som startats upp. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd uppgick till 26,8 mkr och har därmed sjunkit med 7 mkr under 2023. Härtill ska tilläggas att de positiva ekonomiska effekter som förväntas 2024, tack vare den effektivisering som gjordes under våren inom arbetsmarknadsavdelningen, redan påvisats under hösten 2023. Vidare visar både Hr-avdelningen och VUX Tranås ett förbättrat utfall för 2023 på grund av statsbidrag och en tillfälligt lägre bemanning (vakanta tjänster, föräldraledigheter etc.) än väntat.

Investeringar

De investeringar som planerat är ursprungligen helt inom det digitala området och planerats inom ramen.

Personal

Medarbetare och chefer i Hr-och arbetsmarknadsförvaltningen är välmående, professionell och har en stark vilja att utveckla och utvecklas. Det är en livsnödvändig förutsättning för att lyckas producera en så god kvalitet på arbetet som möjligt.

Förvaltningens uppdrag som arbetsgivare är att skapa så bra förutsättningar som möjligt för medarbetarna till att kunna bibehålla välmående, professionalism och vilja att utveckla organisationens effektivitet och kvalitet. Detta sker genom ömsesidig tillit, kommunikation, information och tydlighet i gemensamma mål.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Förvaltningens mål är att kontinuerligt arbeta med förändringsprocessen som en utveckling innebär. Systematiskt kvalitetsarbete kräver ett ledarskap som tydligt visar vart förvaltningen befinner sig i

processen och vart utvecklingen är på väg. Förvaltningen har skapat ett ledband vilka tillsammans bildar en tydlighet om vad förvaltningens grund ligger samt om värderingar och arbetssätt.

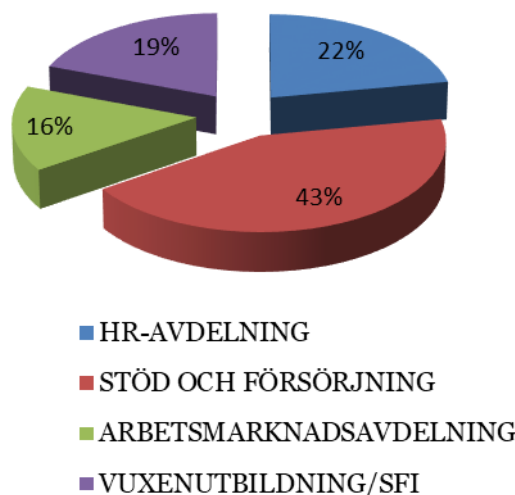
En del av målet kring *från bidrag till arbete* handlar om att genom ett innovativt tankesätt, skapa processer som är effektiva för den enskilde individen för att komma i arbete eller studier. Innovation för en personalgrupp kräver stort utrymme i att kunna agera själv och att kunna vara drivande i olika processer. Därför utgår förvaltningen från det *tillitsbaserade ledarskapet* som en katalysator för att skapa de bästa förutsättningarna för innovation. Det tillitsbaserade ledarskapet släpper fram enskilda medarbetare som experter på förvaltningens olika områden och skapar därmed en arena att hantera utvecklingen på.

Framtida utmaningar

Det som kan bromsa den positiva utveckling som förvaltningen gått in i är att effekter i form av arbetslöshet på grund av en pandemi eller de oroligheter som blossat upp i Europa vilket skulle kunna leda till nya flyktingströmmar.

Tranås kommun har en historik av att ligga högt på listan av de kommuner som har högst kostnader för försörjningsstöd. Den trenden har brutits och det trendbrottet är på väg att stabiliseras. Förvaltningens tillskapande har fått hela kommunen att reagera, diskutera och analysera kring frågor om arbetsmarknad, utanförskap och socioekonomi. Tranås kommun har slagit sig in på en utvecklande och positiv bana. Men för att behålla den riktningen och nå nya framgångar krävs det ett fortsatt engagemang från hela samhället Tranås kommun för att nå utveckling i rätt riktning.

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	19 132	17 081
Personal kostnader	-54 385	-53 104
Övriga kostnader	-48 764	-53 232
RESULTAT	-84 017	-89 255
Avvikelse föreg år	-6%	
Investeringar	-506	-446

Bygg- och miljönämnd

Verksamhetsområde

Bygg- och miljönämnden har tre huvudsakliga verksamhetsområden där två är myndighetsutövning och ett är strategiskt arbete med miljö-, klimat- och energifrågor. Myndighetsutövningens två delar är kopplat till olika lagstiftningar med plan- och bygglagen som en del och miljöbalken och livsmedelslagen som en del.

Viktiga beslut och händelser under året

Under årets har avmattningen i konjunkturen märkts tydligt på byggsidan. Antalet ärenden från privatpersoner är mycket färre och det totala antalet bygglov under året har för första gången på över tio år varit under 200 stycken. När året är slut blev det 161 bygglov. Det uppvägs endast delvis av några stora projekt som drivs av kommunen i form av nybyggnation av Granelundsskolan, Junkaremålsskolan och en förskola som fått bygglov under året. Ett stort nybyggnadsprojekt pågår också på Hjälmaryds industriområde där Bosch-IVT har behov av att utöka sina lokaler.

På miljösidan finns ett stort behov av att genomföra tillsyn. Under pandemin genomfördes färre inspektioner än normalt. Nu försöker vi komma ikapp och eftersom det var länge sedan vi var ute är det mycket att gå igenom och en del brister som behöver rättas till. En prioritering av inkommande ärenden tillsammans med att vakanser och att rekryteringen av personal inte blev klar förrän året var slut gör att tillsynsplanen för år 2023 inte kunde genomföras fullt ut. I den behovsutredningen som nämnden antagit framgår det också att det saknas resurser för att klara hela uppdraget. Nämndens beslut att inom ram utöka med en tjänst under 2023 blev inte genomförd. Rekryteringen har inte kunnat genomföras under året på grund av att ingen med tillräcklig kompetens sökte till tjänsten. Ny personal är på plats första kvartalet 2024.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

I myndighetsutövningen är handläggningstider i flera fall fastställda i lagstiftningen. Nämnden följer upp detta och prioriterar sina resurser så att lagkraven alltid ska klaras. Under år 2022 klarades lagens krav på handläggningstid i nästan alla ärenden. Under år 2023 är det på samma sätt med handläggningstider som är långt under lagens krav. Till exempel är snitttiden för ett bygglov under år 2023, 17 veckodagar, vilket är mindre än tre veckor, jämfört med lagkravet på tio veckor.

Nämnden följer också upp bemötande och kvalitet via NKI-enkäter (Nöjd Kund Index) till företag. I resultatet framgår att nämndens tre delar bygglov, livsmedelskontroll och miljötillsyn har ett NKI som ligger högt och att Tranås på dessa tre områden sammantaget ligger topp tio i Sverige.

Förvaltningen fortsätter att arbeta för att få till fungerande e-tjänster och ser fram emot de möjligheter som en ny teknisk plattform tillsammans med en ny kommunikationsavdelning ger. Under 2023 har förvaltningen tagit ett digitalt arkiv i bruk och därmed kan handläggningen ske digitalt vilket kommer spara arbetstid när de nya rutinerna är på plats.

Nämndmål och indikationer

Nämnden har beslutat om följande mål och indikatorer:

<i>Målområde</i>	<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>2023-12-31</i>
Företagsklimat	En effektiv och rätts-säker service och myndighetsutövning till kunder	NKI – nöjd kundindex.	NKI - 79	NKI - 79
Kommunikationer	Främja miljövänligt resande	Antal genomförda aktiviteter som främjar cykling eller miljöbilar	2 st	2 st genomfört
Ett hållbart samhälle som växer i balans med sina naturtillgångar				
30–50 år	Väl fungerande myndighet	Korta handläggningstider - bygglov	- 6 veckor	Mindre än 4 veckor
”	”	Genomförd tillsyn och kontroll enligt tillsyns- och kontrollplan	85%	Ca 48 % genomfört
Resurseffektivisering /digitalisering	Förbättra ärendeprocesser och arkivering	Antal införda e-tjänster	2 st	Ej genomfört

Förvaltningens styrning mot inriktning för tillväxt

Nämnden har satt mål på handläggningstider för att vara en välfungerande myndighet som alltid klarar lagens krav på handläggningstider och ger en god service till våra kunder. I detta ligger också att hålla hög kvalitet så att beslut blir korrekta, rättvisa och transparanta och att språket nämnden använder i beslut och information är lätt att förstå.

Driftsresultat

Nämndens har för helåret ett underskott på nästan 0,3 mkr. Hela summan kommer från ett enskilt ärende där nämndens fordran bedöms som osäker.

Investeringar

Nämnden har använt nästan hela investeringsbudgeten på 0,3 mkr.

Personal

Nämnden har en liten personalgrupp på sexton personer och behovet av rekryteringar är ojämnt. Vid tidigare rekryteringar har nämnden lyckats få tag på den kompetens som söktes men det har krävt flera omgångar av annonsering och omtag i rekryteringen vilket tagit lång tid.

Genom samarbete i länet ser vi att alla kommuner har samma utmaningar och nu förs en diskussion om hur vi tillsammans kan arbeta med kompetensförsörjning framöver. Slutsatsen är att vi behöver bli ännu bättre på att behålla personal, attrahera nya medarbetare och samarbeta kring utbildning för att säkra framtida kompetensbehov.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

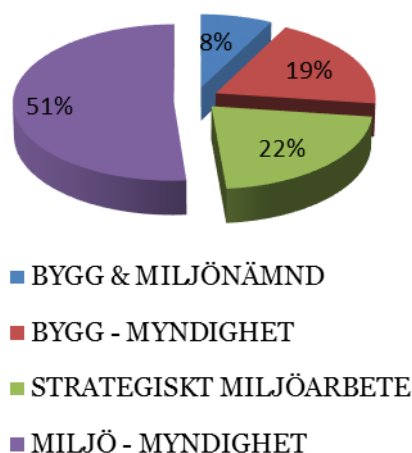
Nämnden har i sin internkontrollplan identifierat klarspråk som ett viktigt mål. Nämndens beslut måste gå att förstå och läsa på ett enkelt sätt. För att följa upp detta har ett systematiskt uppföljningsarbete av beslut och skrivelser påbörjats. Genom att stickprov på beslut läses av utomstående och feedback lämnas får nämnd och förvaltning ett mått på hur lätt det är att förstå det som skrivs.

Framtida utmaningar

Från år 2024 kommer livsmedelskontrollen att finansieras med efterdebitering. Det innebär en förändring från tidigare årsavgifter som betalas i förskott till att all kontroll debiteras efter det att den är utförd. Erfarenheter från andra kommuner i länet är att intäktsnivån minskar något.

Konjunkturen inom byggbranschen påverkar arbetsbelastningen på byggsidan. Under årets sista månader är det tydligt att antalet ärenden fortsätter att minska. Fortfarande är arbetsbelastningen ganska hög på grund av tidigare års stora antal ärenden som inte är avslutade ännu men under 2024 behöver konjunkturen vända för att intäktsbudgeten ska klaras.

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	6 095	6 092
Personal kostnader	-10 490	-9 022
Övriga kostnader	-2 441	-2 557
RESULTAT	-6 835	-5 487
Avvikelse föreg år	25%	
Investeringar	-230	-64

Teknik- och griftegårdsnämnd

Verksamhetsområde

Teknik- och griftegårdsnämnden är både en myndighet och en serviceorganisation. Samhällbyggnadsförvaltningen bedriver verksamhet på uppdrag av teknik- och griftegårdsnämnden.

Teknik- och griftegårdsnämndens verksamhetsområden är gata och trafik, vatten och avlopp, avfallshandling, parker och natur, måltidsservice (kost), teknik- och infrastrukturprojekt, bostadsanpassning, begravningsverksamhet, skogsbruk, hamnar, kolonilotter och parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Viktiga beslut och händelser under året

Förvaltningen arbetar med att implementera ett digitalt verksamhetssystem för gatu-, park- och griftegårdsavdelningens verksamhetsområden som ger geografisk information i ett kartsystem.

Förvaltningen har tagit fram sårbarhetsanalyser och arbetar nu med beroendeanalyser av förvaltningens samhällsviktiga verksamheter samt att upprätta kontinuitetsplaner utifrån genomförd kartläggning av risker och beroenden.

Förvaltningen har tagit fram nya riktlinjer för vinterväghållningen som är beslutad av politiken. Syftet är att säkerställa kvalitén i vinterväghållningen.

Förvaltningen arbetar med att ta fram en hastighetsplan för Tranås kommun, i syfte att genomlysas vilken hastighet som bör gälla på respektive kommunal gata i Tranås kommun. Hastighetsplanen kommer att tas upp för beslut i teknik- och griftegårdsnämnden under första delen av 2024. Förberedelser har gjorts för ytterligare laddstationer för elbilar i samarbete med Tranås Energi.

Förvaltningen har under 2023 förbättrat parkeringssituationen i Tranås centrum genom tre stycken utbyggnader av befintliga parkeringsplatser; Nämndhustomten, Tranås pendelparkering och parkering vid Västra vägen. Totalt har dessa utbyggnationer generat 176 stycken nya parkeringsplatser inom centrum.

Förvaltningen har tagit fram en förnyelseplanering över befintligt VA-ledningsnät i syfte att kunna förbättra arbetet med förnyelse- och underhållsåtgärder på ett mer långsiktigt och hållbart sätt.

Förvaltningen har tagit fram en vattentjänstplan med tillhörande miljöbedömning. Vattentjänstplanen innehåller kommunens långsiktiga VA-planering och är en länk mellan kommunens översiktsplan och VA-plan. Teknik- och griftegårdsnämnden har godkänt planen och har lagts ut för samråd. Under samrådet kommer synpunkter att kunna inhämtas från de som kan beröras av planen innan den kan antas av kommunfullmäktige under 2024.

Förvaltningen arbetar med planeringen för implementering av fastighetsnära insamling med start senast 1 januari 2027. Alla kommuner ska införa fastighetsnära insamling av förpackningsavfall från hushåll och anmälda samlokaliserade verksamheter.

Förvaltningen har reviderat avfallsföreskrifterna utifrån nya lagkrav i miljöbalken.

Förvaltningen har tagit fram en plan för övertagandet av samtliga ÅVS:er i Tranås kommun eftersom dessa övergår i kommunal regi från 2024. Därtill har förvaltningen upphandlat hämtningsentreprenör, upprättat städschema och uppdaterat kundtjänsten inför 2024.

Förvaltningen har i samarbete med Jönköpings läns museum upprättat bevarande- och utvecklingsplaner för samtliga griftegårdar som ligger inom griftegårdsverksamhetens ansvarsområde. Dessa är Nya griftegården, Gamla griftegården samt kyrkogårdarna i Adelöv, Linderås, Sommen och Säby.

Förvaltningen har tagit fram ett lokalprogram för Kostcenter i samråd med barn- och utbildningsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen.

Förvaltningen har tagit fram ett förslag på ändrat arbetssätt för att kunna ställa om produktionen till kommunens särskilda boenden, från kyld till varm mat för lunch på vardagar. Detta nya arbetssätt kommer att implementeras under början på 2024.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Projektverksamheten

Projektverksamheten har arbetat fram en checklista kopplat till hållbarhet och *Kommunvision 2040*, som heter *Ett hållbart samhälle som växer i takt med sina tillgångar*. Syftet är att stödja och utveckla miljö- och hållbarhetsarbete i kommunens mark- och anläggningsprojekt.

I varje projekt väljs ett antal punkter ut som sedan arbetas in i projektet. Exempel på områden är bl.a. energi- och vattenanvändning, föroreningar, dagvattenhantering och hållbarhetskrav i upphandling av entreprenör. Arbetet kräver fördjupade kunskaper inom dessa områden som sedan ska leva vidare in i nästa projekt och utgöra mätbara mål sett till utsläpp, miljöpåverkan och nya arbetsätt.

Efter varje avslutat projekt görs en utvärdering och kunskapsöverföring i syfte att skapa mer hållbara projekt samt att antalet punkter utökas till nästa projekt.

Gatuverksamheten

En väl utformad cykelinfrastruktur är grunden för en snabb, enkel och säker cykling i staden. Cykelvägarna får inte ha onödiga avbrott. Det ska gå att cykla till alla målpunkter och utformningen av infrastrukturen ska motsvara cyklistens behov av framkomlighet, komfort, trygghet och säkerhet.

Verksamheten eftersträvar en hög standard på gatunätet och gång- och cykelvägnätet i Tranås kommun. För detta krävs kontinuerligt drift- och underhåll samt en reinvesteringsbudget som läggs på kommunens gator samt gång- och cykelvägar. Vidare krävs prioriteringar och långsiktig planering med fokus på samordning med övriga intressenter.

För att säkerställa en god standard och säkerhet på kommunens broar och tunnlar, även kallat konstbyggnader, samt för att undvika ökande kostnader för renovering, behöver ett helhetsgrepp kring kommunens konstbyggnader tas kommande år. De objekt som är aktuella för renovering och underhållsarbeten av större dignitet är nu inlagda i *Budget 2023 samt plan för 2024 och 2025* enligt den underhållsplan för konstbyggnader som tagits fram våren 2022. Förvaltningen behöver hålla en åtgärdstakt på 2–3 objekt/byggnader per år fram till 2027 för att inte kostnaderna ska öka ytterligare utifrån den underhållsplan som arbetats fram våren 2022.

Avfallsverksamheten

Restavfall är det avfall som återstår efter att allt återvinningsbart avfall och miljöfarligt avfall har sorterats ut, så som förpackningar, matavfall och farligt avfall. Restavfallet skickas till förbränning. För att nå en mer hållbar resurshushållning och bidra till minskade mängder restavfall samt minskade kostnader för behandling, är det angeläget att arbeta med avfallsförebyggande åtgärder. Förebyggande åtgärder bidrar till att minimera felsorteringen och främja en ökad återvinning av förpackningsmaterial.

VA-verksamheten

Ett av verksamhetens större uppdrag är att motverka utsläpp till vatten, eftersom eventuella utsläpp skulle medföra en stor miljöpåverkan. VA-verksamheten renar därför vatten från hushåll och verksamheter för att det ska bli så lite miljöpåverkan som möjligt lokalt för sjön Sommen men även för Östersjön. Ett säkert dricksvatten som är fritt från sjukdomsframkallande bakterier och mikroorganismer är en grundläggande del i samhällsuppdraget som avdelningen har.

Prover tas på vattenverket, på ledningsnätet och hos användare, utifrån kontrollmyndighetens fastställda regler gällande omfattning och frekvens.

För att undvika problem vid regn och oönskat inläckage i VA-ledningar krävs att ledningarna underhålls och förnyas i tillräcklig omfattning. Om inte detta sker finns stor risk för t.ex. bräddningar av orenat vatten och källaröversvämningar.

Parkverksamheten

En inventering av Tranås kommuns stadsträd är nödvändig för att säkerställa ett långsiktigt bevarande av den gröna miljön, som är en förutsättning för trivsel och ett attraktivt samhälle. Inventeringen kommer ligga till grund för kommande trädvårdsplan och kommer medföra att det även går att utläsa trädens ekonomiska värde. En komplett inventering av Tranås kommuns stadsträd beräknas vara klar till år 2025.

För att säkerställa att kommunen lever upp till kraven inom SS-EN 1176 kommer lekplatserna genomlysas vid en större genomgång, där de viktigaste felen (A-fel) åtgärdas först. Utrustning som inte lever upp till gällande krav på grund av ålder och funktion kan behöva ersättas, alternativt plockas bort, för att säkerställa användarnas säkerhet.

I syfte att främja ett mer långsiktigt hållbart skogsbruk sänks uttaget från slutavverkningarna årligen, för att år 2025 ligga på ett uttag om ca 1200 m³ fub, vilket motsvarar ett värde på ca 660 000 kr. Mer fokus inom skogen kommer läggas på röjning, gallring och naturvårdhöjande åtgärder, så som lövskogsskötsel och biologisk mångfald.

Griftegårdsverksamheten

I ett steg att främja ett mer hållbart samhälle och göra traditionell grönyteskötsel mer klimatanpassad inom griftegården, pågår ett ständigt förbättringsarbete där bensindrivna maskiner och redskap kontinuerligt byts ut mot fossilfria alternativ. Målsättningen är att årligen byta ut två (2) stycken bensindrivna maskiner eller redskap mot fossilfria alternativ.

Kostavdelningen

Att välja ekologiska livsmedel bidrar till en minskad användning av konstgödsel och bekämpningsmedel. Märkningen tar dock ingen hänsyn till klimatpåverkan.

Att mäta matsvinn i kommunens egen verksamhet, t.ex. tallrikssvinn och kantinsvinn, synliggör hur mycket mat som slängs i onödan. Mätningen utgör sedan grunden till att börja testa åtgärder som kan minska det onödiga matavfallet.

Nämndmål och indikationer

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Arbeta för att skapa innovativa lösningar i projekt där hållbarhet är ett ledord	Andel projekt där hållbarhetschecklistan använts som utvärdering	6 st.	8 st.

Projektavdelningen har använt hållbarhetschecklistan i åtta olika projekt år 2023. Detta har bland annat resulterat i återanvändning av material, samordnade transporter, förbättrade förutsättningar för befintliga stadsträd genom anläggande av ny skelettjord, välplanerad masshantering och återanvändning av ej terrasserbara massor istället för att köra dem till deponi. Vidare har förvaltningen minskat utsläppen av förorenade ämnen till recipient Sommen genom att anlägga dagvattendiken och dammar med en fördröjande effekt. Dessutom har förvaltningen med hjälp av grön inventering skapat förutsättningar för att i stadsmiljön behålla fyra stycken träd av större värde, vid nyanläggningar.

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Utbyggnad av gång- och cykelvägar (GC-vägar)	Antal meter utbyggd GC-väg i Tranås kommun	+ 400 m	+ 746 m

Den 31 december 2022 hade Tranås kommun 68 610,5 meter kommunala GC-vägar och ett år senare, den 31 december 2023, har Tranås kommun 69 356,5 meter GC-vägar. Det kommunala GC-vägnätet har under 2023 byggts ut med 746 meter på följande sträckor:

- Koppargatan – 163 meter
- Lussebogatan – 400 meter
- Svampgatan – 183 meter

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Högre standard på gatunätet	Kvadratmeter nybelagda gator	25 000 m ²	<ul style="list-style-type: none"> • 28 753 m² • (9 000 m²)

Gatuenheten har med egna investeringsmedel lagt 28 753 m² ny beläggning på kommunens gator via beläggingsplan för 2023 och i projektet *korsningen Norrabyvägen-Spolgatan*. Vidare har ca 9 000 m² belagts på vägbanor i samband med återställningar efter schakt, genomförd av andra i samband med t.ex. lednings- och kabelförläggning. Vid återställningsarbeten bekostas beläggningen av parten som schaktat i gatan och detta belastar därmed inte gatuenhetens budget.

- Sveagatan – 12 169 m²
- Hjälmarydsvägen – 6 564 m²
- Sofia Dahlbergs gata – 2 720 m²
- Norrabyvägen – 6 625 m²
- Spolgatan – 675 m²

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Högre standard på GC-vägnätet	Kvadratmeter nybelagda GC-vägar	3 500 m ²	12 075 m ² 3 228 m ² Totalt 15 303 m ²

Gatuenheten har med egna investeringsmedel lagt 12 075 m² ny beläggning på kommunens GC-vägar och 3 228 m² har belagts i samband med återställningar efter schakt, genomförd av andra i samband med t.ex. lednings- och kabelförläggning. Vid återställningsarbeten bekostas beläggningen av parten som schaktat i gatan och detta belastar därmed inte gatuenhetens budget.

- Sveagatan – 6 046 m²
- Hjälmaryd – 2 628 m²
- Sofia Dahlbergs gata – 1 479 m²
- Östanå vid bro – 102 m²
- Norrabyvägen och Spolgatan – 1 820 m²
- Återställningar och GC från stadshuset utmed ån – 3 228 m²

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Uppfylla renoverings- och underhållsbehovet för kommunens broar och tunnlar	Antal åtgärdade objekt enligt underhållsplan för broar och tunnlar	2 st.	2 st.

Förvaltningen följer renoveringsbehovet enligt underhållsplanen för broar och tunnlar. År 2023 har omfattande renoveringar genomförts av Stadshusbron och Kanalbron (GC-bro Gapskrattet).

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Minska negativ påverkan på grundvatten, sjöar och vattendrag	Det totala utsläppet av lättnedbrytbart organiskt material (BOD7), kväve och fosfor får ej överstiga tillsynsmyndighetens krav	BOD7 - 8 mg/l P -0,30 mg/l. N -20 mg/l.	BOD7 – 2,0 mg/l P -0,16 mg/l. N -11,7 mg/l.

VA-avdelningen har 2023 nått tillsynsmyndighetens utsläppskrav från reningsverket med god marginal. Avdelningen har lyckats mycket bra med målvärdena tack vare exakta processjusteringar. Under 2023 har VA-verket anställt en processingenjör som ständigt håller koll på att processen är stabil. Kontinuerlig dialog mellan enhetschef VA-verk och driftpersonalen sker så att arbetet med att justera processen och kontinuerligt förfina arbetet är en naturlig del i det dagliga arbetet, för att nå ett ännu bättre resultat i reningsprocessen i framtiden.

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
En säker livsmedels-produktion	Antalet underkända vattenprov på vattenverk, ledningsnät och hos användare	0 st.	0 st.

VA-avdelningen har inte haft några underkända vattenprov på ledningsnät eller hos användare under året. Detta har uppnåtts genom att följa avdelningens drifrutiner på vattenverket, ett fortsatt bra underhåll av långsamfilter, UV-ljus och avdelningens andra barriärer. Avdelningen fortsätter med vatten-/luftspolning av ledningsnät i de centrala delarna av Tranås tätort. Vidare arbetar avdelningen proaktivt ute på ledningsnätet genom att öppna vattenposter i områden med dålig omsättning på vattnet, i syfte att vattnet inte ska bli stående för länge i ledningarna och därmed bli dåligt.

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Högre förnysetakt i VA-ledningsnät	Förnysetakten ska vara högst 200 år, vilket motsvarar en förnysetakt på 0,5 % av ledningsnätet per år	0,5 %	0,61 %

I Tranås kommun finns:

- totalt 511 756 meter VA-ledning och VA-avdelningen har år 2023 bytt ut 3 140 meter, vilket motsvarar 0,61 % av ledningsnätet.
- totalt 186 914 meter vattenledning och VA-avdelningen har år 2023 bytt ut 1 066 meter, vilket motsvarar 0,57 % av ledningsnätet.
- totalt 187 090 meter spillvattenledning och VA-avdelningen har år 2023 bytt ut 730 meter, vilket motsvarar 0,39 % av ledningsnätet.
- totalt 137 752 meter dagvattenledning och VA-avdelningen har år 2023 bytt ut 1 345 meter, vilket motsvarar 0,96 % av ledningsnätet.

Enligt framtagna förnyelseplan i Tranås kommun ska utbytestakten av befintligt VA-ledningsnät vara 0,7 % årligen. Därför kommer VA-avdelningen att ta höjd för detta framledes vilket kommer innebära högre investeringsbudget och ökade taxor.

Nämndmål	Indikator	Målvärde år 2023	Utfall 2023-12-31
Rent hushållsavfall	Den totala vikten av hushållens optiska restavfallspåse till förbränning ska minska med 20 % till år 2025, jämfört med 2021.	5 %	3,2% Minskning med 10,8 % från 2021

Avfallsavdelningen har under året minskat mängden restavfall som går till förbränning, från 2 411 ton år 2022 till 2 332 ton år 2023, vilket motsvarar en minskning med 3,2 %.

Avfallsavdelningen minskade mängden restavfall som går till förbränning mellan åren 2021 till 2022, från 2 584 ton år till 2 411 ton år, vilket motsvarar en minskning med 6,7 %. Detta innebär att avfallsavdelningen totalt minskat restavfallet till förbränning med 10,8 % mellan åren 2021 till 2023. Detta gör att förvaltningen ligger i fas med att minska restavfallet till förbränning med 20 % till år 2025, jämfört med 2021.

Tranås kommun kommer påbörja planeringen för att implementera fastighetsnära insamling. Statistik visar att kommuner med fastighetsnära insamling har mindre mängd avfall som går till förbränning och därmed är bättre på att sortera ut avfall som kan återanvändas.

Nämndmål	Indikator	Målvärde år 2023	Utfall 2023-12-31
Inventering och analys av Tranås stadsträd	En komplett inventering av Tranås kommuns tätortsträd, 25 % årligen fram till 2025.	25 %	5 % Uppskattat värde

Målet har med största sannolikhet inte uppnåtts eftersom det sattes som ett procentmål, utan att veta hur många träd som innefattar 100%. Parkenheten har ändå genomfört vitalitetskontroll (ang. livskraftighet) och besiktning på alla alléträd utmed Storgatan samt flertalet övriga i centrala delarna av Tranås. Totalt är det 140 m² park- och naturträd inmätta till primärkartan, av förvaltningens mättenhet. Totalt är det 348 träd.

Nämndmål	Indikator	Målvärde år 2023	Utfall 2023-12-31
Antal funktionsfel på lekplatser	Utrustning som inte lever upp till gällande krav på grund av att ålder och funktion kan behöva ersättas alternativt plockas bort för att säkerställa användarnas säkerhet	0 styck A-fel 0 styck B-fel enligt SS-EN 1176	6 styck A-fel 8 styck B-fel 45 styck C-fel enligt SS-EN 1176

Parkenheten har under 2023 kompetensutvecklat medarbetare i form av nya utbildningar inom lekplatsbesiktningar. Detta har lett till att fler fel har kunnat identifieras, samtidigt som nya uppkommit. Parkenheten har planerat för att åtgärda samtliga A-fel innan april månad 2024. Uppmärksammande B-fel och C-fel åtgärdas under år 2024.

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Ett långsiktigt hållbart skogsbruk	Målsättning att minska det ekonomiska uttaget från skogen till förmån för ett mer långsiktigt hållbart skogsbruk	Uttag 2 700 m ³ fub avverkning	Uttag 4 113 m ³ fub avverkning

Uttaget på 4 113 m³fub var 118 m³fub högre än det mål på 3 995 m³fub som parkenheten behövde sätta i budget för att generera en inkomst av virkesråvara på 1,7 mkr. Parkverksamheten behöver en högre rambudget för att inte behöva nyttja intäkterna från skogen för att täcka sina driftkostnader.

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Byta ut bensindrivna maskiner och verktyg mot fossilfria alternativ	Målsättningen är att årligen byta ut 2 stycken bensindrivna maskiner eller redskap mot ett fossilfritt alternativ	2 styck/år	3 styck/år

Griftegårdsenheten har köpt tre nya mindre maskiner i form av en batteridrivna lövblås och två batteridrivna trimrar.

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Göra en årlig uppföljning och visualisering av matsvinn i kommunens kök och serveringslokaler	Matsvinnet i kök och serveringslokaler ska minska med 25 % till 2025, jämfört med 2021	6,25 %	Grundskola 14,42 g Minskning med 27,9% Gymnasiet 45,54 g Minskning 5,1 %

Kostavdelningen har under 2023, tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen, genomfört flera åtgärder för att minska matsvinnet. Arbetet har resulterat i att matsvinnet i grundskolan gått från 20 g per portion 2022 till 14,42 g per portion 2023, vilket är en minskning med 27,9%.

Gymnasiet har dock stora problem med matsvinnet och har gått från 48 g per portion 2022 till 45,54 g per portion 2023, vilket endast är en minskning med 5,1%. Personalen på Parkhallens tillagningskök kommer tillsammans med utvalda från gymnasiet ta fram en handlingsplan för 2024 i syfte att minska matsvinnet.

<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Utfall 2023-12-31</i>
Mer ekologiska livsmedel	Målet är att andelen ekologiska varor i kommunala kök ska vara minst 25 %	25 %	17,76%

Kostavdelningen har inte uppnått 25 % ekologiska livsmedel år 2023 eftersom prishöjningarna har ökat mycket, framförallt på ekologiska livsmedel, vilket gjort att avdelningen tvingats prioritera mellan mål och medel.

Ekologiska varor i produktionen kan mätas på två sätt, i kronor eller i kilo. Förvaltningen rapporterar den procentuella andelen ekologiska livsmedel utifrån kronor. Om förvaltningen istället skulle

jämföra den procentuella andelen ekologiska livsmedel i produktion baserat på kilo är andelen 25,13 %, trots omprioriteringar på grund av ökade priser och med målsättningen att ha en budget i balans.

Förvaltningens styrning mot inriktning mot tillväxt

Förvaltningen arbetar med att skapa en attraktiv kommun för 30–50 åringar i arbete, bland annat genom att:

- Bygga om infrastrukturen runt kommunens skolor i syfte att skapa förbättrade trafiksituationer för framförallt oskyddade trafikanter.
- Förbättra parkeringsmöjligheter inom Tranås centrum samt ny skyltplan för att kunna skylta till kommunens centrumnära parkeringsplatser från infartsvägarna till Tranås i syfte att minimera söktrafiken efter en parkeringsplats.
- I samarbete med Tranås Energi, arbeta för en förbättrad laddinfrastruktur för elbilar.
- Höja standarden på befintligt gatunät och GC-vägnät och nya sträckningar för framförallt GC-vägnät.
- Skapa bättre förutsättningar för detaljhandeln i Tranås centrum med stöd av den nya parkeringsstrategin.
- Skapa och tillgodose attraktiva rekreativsområden, lekplatser och gröna miljöer. Höga naturvärden och den gröna stadsmiljön är några av Tranås kommuns styrkor.

Driftresultat

Utfallet för de skattefinansierade verksamheterna år 2023 är 53,52 mkr gentemot budget, som är 53,74 mkr. Det innebär att de skattefinansierade verksamheterna år 2023 gjort ett överskott om 0,22 mkr. Överskottet är egentligen 1,32 mkr men eftersom VA-verksamheten gjort ett underuttag på 1,1 mkr har skattekollektivet lånat ut 1,1 mkr till VA-verksamheten, för att täcka underskottet. Dessa 1,1 mkr ska återbetalas till skattekollektivet inom en 3-årsperiod.

Tekniska kontoret och teknik- och griftegårdsnämndens utfall år 2023 är ett överskott om 0,23 mkr.

Bostadsanpassningens utfall år 2023 är enligt budget och budgeten för 2023 var 2,2 mkr.

Projektavdelningens utfall år 2023 är enligt budget och avdelningen har därmed gjort ett 0-resultat. Avdelningen är en självfinansierad verksamhet där intäkterna ska täcka kostnaderna.

Gatuenheten har år 2023 gjort ett överskott om 0,19 mkr. Överskottet beror främst på minskade personalkostnader till följd av sjukskrivningar, tjänstledigheter samt vakanser.

Parkverksamheten har år 2023 gjort ett överskott om 0,92 mkr. Överskottet beror främst på ökade skogsintäkter från kommunens produktionsskog. Vidare har personalen arbetat mer åt andra avdelningar inom Tranås kommun än budgeterat. Det har även genomförts externa arbeten åt främst Tranås bostäder, där förvaltningen genomför yttre drift på ett par av deras fastigheter.

Kostavdelningens utfall år 2023 är ett underskott om 0,02 mkr. Det faktiska underskottet på avdelningen är 0,2 mkr men då det beslutats att kostavdelningen är en 0-verksamhet där underskottet debiteras kund med 90 % i årsbokslutet och överskottet betalas tillbaka till kund i sin helhet, har 90 % av underskottet debiteras kund. Underskottet beror på ökade livsmedelspriser.

Avfallsverksamheten har år 2023 gjort ett underskott om 0,1 mkr och var budgeterad till att göra ett underskott om 0,7 mkr. Budgetavvikelsen beror på ökade intäkter från återvinningsmaterial och ökade försäljningsintäkter från återbruksbutiken. Avfallsverksamheten har efter 2023 års resultat en skuld till kund (överuttag) på 0,5 mkr.

Vatten- och avloppsverksamheten (VA-verksamheten) har år 2023 gjort ett underskott om 1,1 mkr och var budgeterad till att göra ett nollresultat. Underskottet gentemot budget beror främst på att

den höga inflationen lett till extrema kostnadsökningar som avdelningen inte budgeterat för. Kostnadsökningarna gäller framförallt för el och kemikalier. Vidare har avdelningen även haft ett inkomstbortfall genom minskade intäkter gentemot budget för den rörliga avgiften på bruksavgiften, eftersom att VA-kunderna förbrukat mindre mängd vatten år 2023 än under år 2022.

Efter årsbokslutet 2022 hade VA-verksamheten en skuld till skattekollektivet (underuttag) på 0,57 mkr. Då VA-verksamheten inte kunnat återställa sitt tidigare underskott på tre år har detta underskott nollats ut mot eget kapital. 2023 års underuttag faller ut på årets resultat, dvs. VA-kollektivet lånar 1,1 mkr av skattekollektivets överskott, som ska återbetalas under de kommande tre åren. VA-verksamheten har efter 2023 års resultat därav en skuld till skattekollektivet (underuttag) på 1,1 mkr.

Griftegårdsverksamheten gjorde år 2023 ett underskott om 0,1 mkr och var budgeterad till att göra ett underskott om 0,2 mkr. Avvikelsen i jämförelse med budget beror främst på minskade personalkostnader till följd av sjukskrivningar, tjänstledigheter samt vakanser. Griftegårdsverksamheten har efter 2023 års resultat en resultatregleringsfond med ett värde på 0,1 mkr.

Investeringar

Utfallet för 2023 års investeringar är 58,32 mkr, jämfört med budget på 50,82 mkr. Det ökade utfallet gentemot budget beror på att inflationen gjort året till ett exceptionellt år med extrema kostnadsökningar som förvaltningen inte budgeterade för när investeringsbudgeten togs fram.

Projektverksamhetens utfall för 2023 års investeringar är 0,02 mkr, jämfört med budget på 0,1 mkr. Det minskade utfallet gentemot budget beror på att behovet av att köpa in teknisk utrustning inte varit så stort.

Gatuverksamhetens utfall för 2023 års investeringar är 20,1 mkr, jämfört med budget på 16,27 mkr. Avvikelsen gentemot budget beror på de kostnadsökningar som skett under 2023 på framförallt bitumenbundna lager, asfalt och maskiner.

Parkverksamhetens utfall för 2023 års investeringar är 1,67 mkr, jämfört med budget på 1,55 mkr. Det högre utfallet gentemot budget beror på att kostnaden för ny gräsklippare blivit högre än budgeterat.

Kostverksamhetens utfall för 2023 års investeringar är enligt budget.

Avfallsverksamhetens utfall för 2023 års investeringar är 1,1 mkr, jämfört med budget på 1,6 mkr. Det lägre utfallet gentemot budget beror på att projekten *Ny rollpack och Ny eltruck* utgått på grund av att förvaltningen hittat andra lösningar och därmed inte har behov av dessa investeringar.

Vatten- och avloppsverksamhetens utfall för 2023 års investeringar är 32,22 mkr, jämfört med budget på 28,1 mkr. Utfallet beror på de kostnadsökningar som skett under 2023 på framförallt bitumenbundna lager, asfalt, maskiner och VA-material.

Griftegårdsverksamhetens utfall för 2023 års investeringar är 2,95 mkr, jämfört med budget på 2,89 mkr. Det ökade utfallet gentemot budget beror på att byggnation av ny kransgård på Tranås nya griftegård blev dyrare än budgeterat.

Personal

Förvaltningen har en för 2023 uppdaterad förvaltningsövergripande kompetensförsörjningsplan.

Under 2023 har förvaltningen utlyst sammanlagt 25 tjänster och tjänsterna har gällt tillsvidareanställningar, provanställningar samt säsongsanställningar. Av dessa tjänster har 22 stycken blivit tillsatta. Cheferna inom förvaltningen upplever att konkurrensen från den privata marknaden är påtaglig. Lönebildningen och förmåner är svåra för kommunen att matcha. Få personer från den privata marknaden söker sig till den kommunala, vilket medför ett glapp i kompetens dem emellan, där den privata är den vinnande. Detta samtidigt som trycket är högt efter t.ex. chefer, arbetsledare, projektledare m.fl., vilket gör att det är svårt att rekrytera.

Samtliga avdelningar har tagit fram hälsoplaner i samarbete mellan avdelningschef och avdelningens hälsoinspiratör. Detta är ett led i förvaltningens arbete med att jobba proaktivt för en hälsofrämjande arbetsplats.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med det systematiska kvalitetsarbetet genom att ta fram styrdokument för förvaltningens verksamhetsområden i syfte att skapa struktur, ordning och reda enligt Tranås kommuns ledningsmodell och ledningssystem.

Förvaltningen har gjort en översyn av den digitala mappstrukturen. Arbetet med att ta fram en ny mappstruktur med tillhörande behörighetsgrupper är klart. Förvaltningen har även rensat i den gamla mappstrukturen och kommer under 2024 flytta över allt i den nya mappstrukturen som då tillsammans med behörighetsgrupperna ska vara GDPR-säkrad.

Framtida utmaningar

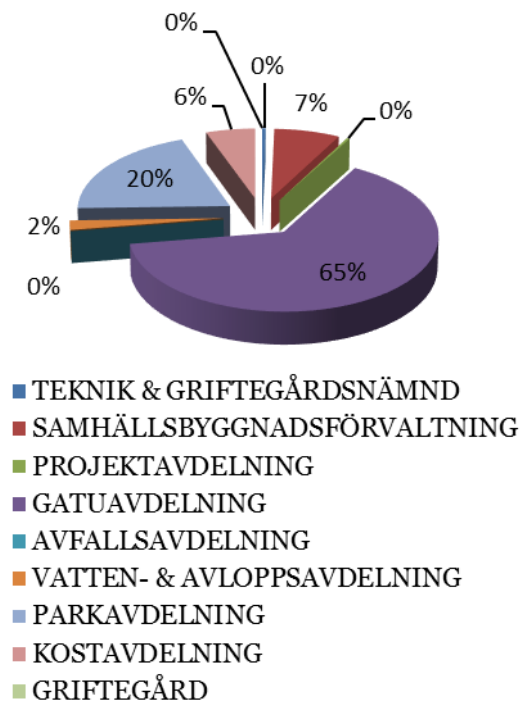
Avfallsverksamheten står inför stora omställningar på grund av ny lagstiftning kopplat till nya avfallslag som kommunen ska överta ansvaret över samt krav på fastighetsnära insamling.

Förvaltningen står inför en stor utmaning inom kostverksamheten. Köken är gamla och slitna vilket begränsar avdelningens uppdrag och utveckling. Centralköket är i stort behov av renovering men eftersom att produktionen pågår 365 dagar om året möjliggörs inte renovering med nuvarande produktion. Förvaltningen är därmed i behov av ytterligare tillagningskök inom kostverksamheten för att kunna möjliggöra renovering av Centralköket.

Tranås kommun har precis som många andra kommuner i Sverige en växande infrastruktuurskuld som kräver stora reinvesteringar i den befintliga infrastrukturen. Detta i kombination med en växande befolkning som kräver utbyggnation samt ökade krav från medborgare och tillståndsmyndigheter, innebär att förvaltningen står inför stora utmaningar i framtiden.

Nämndernas verksamhetsberättelser 2023-12-31

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	243 258	191 498
Personal kostnader	-72 207	-65 919
Övriga kostnader	-224 573	-171 045
RESULTAT	-53 523	-45 465
Avvikelse föreg år	18%	
Investeringar	-58 325	-40 695

Kultur- och fritidsnämnd

Verksamhetsområde

Kultur- och fritidsnämnden hanterar genom sitt ansvar ett brett och mångfacetterat utbud av olika verksamheter, som alla syftar till att göra Tranås till en bättre och rikare plats att leva på samt verka i. Verksamhetsområdets omfattning ger nämnden en unik position tillika möjlighet att säkerställa Tranås roll som hållbar och attraktiv boendekommun. Som kärnverksamheter inom nämndens verksamhetsområde återfinns:

- Idrottsanläggningar, badplatser, spår och leder
- Föreningservice, inkl. bidragshantering, bokning mm.
- Bibliotek och allmäncultur, inkl. Eriksbergs museum, konstkärv, offentlig konst, programverksamhet med utställningar, konserter, evenemang mm.
- Kulturskola
- Ungdomsverksamheten EPIC
- Folkhälsa

Viktiga beslut och händelser under året

Idrottsanläggningar, badplatser, föreningservice, spår och leder

Flera renoverings- och utvecklingsprojekt genomfördes på anläggningssidan under 2023. På Bredstorps IP renoverades bl.a. avbytarbås och sekretariat på bandyplanen, konstgräsplanen fick nytt underlag, och ny teknik i form av städ- och gräsrobotar provades ut för framtida användning. Nya bryggor installerades på Hätte badplats, där förvaltningen tillsammans med föreningen FST även kartlagde behov och utförande för en ny tillgänglighetsbrygga. Även spår och leder rustades upp under 2023, bl.a. installerades nya grindar i Illernreservatet - för utökad tillgänglighet för rullstol och barnvagn. Detaljerna avseende nya idrottshallen i Granelundsskolan slipades på under året, i syfte att optimera hallens utförande och möta föreningslivets behov på bästa sätt. Föreningservice fortsatte sitt viktiga arbete med att på olika sätt stötta kommunens många föreningar. Bland framgångsrika satsningar under året kan nämnas samarbetet med Tranås cykelklubb i deras projekt att anlägga banor och hinder i Bredstorp/Junkaremålen. Idrottsskolan (för barn födda 2014 år 2023), nya initiativet Idrottsskolan +65, en satsning som påbörjas 2024 med över 50 anmälda deltagare, och Idrott för ALLA-dagen i samverkan med RF Sisu, med nära 30 deltagande föreningar och över 1500 besökare, är andra goda exempel på aktiviteter i nära samverkan med föreningslivet i Tranås.

Simhallen

En omorganisation genomfördes på simhallen 2023, med tydligare ansvarsområden och en förbättrad verksamhet som följd. Tidigare simhallsföreståndare blev enhetschef, med utökat ansvar för både simhall och ungdomsverksamheten Epic. I samband med detta utsågs även en arbetsledare bland simhallens personal med utökat operativt ansvar. Nytt programinslag under 2023 var babysimskolan för barn i åldern 0–1 år. Därtill har simhallen under året erbjudit aktiviteter i form av bl.a. familjebad, motionssim, elementärsimskola, vattengympa dag och kväll samt simskola för barn och vuxna. Personalen har även stöttat skolorna genom att erbjuda elever extra simundervisning vid behov. Flera renoveringar genomfördes, bland annat installerades ljudabsorberande plattor för att förbättra besökarnas upplevelse och personalens arbetsmiljö. Personalen fortbildades i kemisk basängrening steg 2, ett led i arbetet med att minska sårbarhet och bredda kompetensen i verksamheten. Därtill genomgick personalen regelbunden utbildning inom hjärt- och lungräddning samt simlärarutbildningar under året.

Bibliotek och allmäncultur

2023 var ett år i förändring för bibliotek och kulturavdelning. Vid årsskiftet sammanfördes de båda verksamheterna, vilket blev ett startskott på en organisationsförändring som fortfarande pågår. Ombyggnationen av fastigheten i vilken biblioteket inryms som påbörjades under 2023 och beräknas färdigställas under 2024 innebär för bibliotekets del bland annat att ett nytt utställningsrum tillskapas, med möjlighet att visa fler utställningar i en tillgänglig miljö. En rad olika program och aktiviteter erbjöds under året, riktade till kommunens alla invånare. Utöver föreläsningar, workshops, författarbesök, bokcirklar, visningar, sagostunder och musikquiz (sammanlagt lite över 170 programtillfällen!) anordnades även uppskattade arrangemang såsom Konstrakan, Regnbågsveckan, Musikcaféserien, paradmarscher samt friluftskonserter under sommaren. Därtill traditionella firanden vid Valborg och nationaldagen, i samverkan med föreningsliv och Kulturskolan. Bibliotek och allmäncultur medverkade även vid Kultiveras festival *Tranås at the Fringe*. Exempel på nya aktiviteter som genomfördes under året var läsläsning tillsammans med EPIC och konceptet *Hör och gör* för elever på fritids, ett projekt där barnen fick lyssna på en text och sedan skapa utifrån texten. Projektet *DigiTranås* fortsatte på biblioteket under första halvan av 2023, fyra anställda ungdomar utbildade Tranåsborna i digitala frågor varje torsdag. Inom projektet anordnades även digital första hjälpen på seniorcentralen på Berget. På Eriksbergs museum visades flertalet utställningar under året. Två populära utställningar var fotoutställningen *Människor i Tranås* samt *Att undersöka Verkstan och dess arv på nytt*, ett samarbete med Kultivera som uppmärksammande olika konstnärers reaktion på PJ Carlssons bildhuggarverkstad. En utställning med målningar av medlemmarna i den berömda familjen Norrman sattes också upp. Konsten lånades in från privatpersoner och samlades ihop från kommunens konstsamling.

Kulturskolan

Totalt 490 elever var inskrivna i Kulturskolan under 2023, och genom nytänkande och inriktning mot nya målgrupper fortsatte Kulturskolan att utveckla sin verksamhet under året. Ett framstående projekt var *KulturCrew*, ett samarbete med Region Jönköping och Riksteatern Jönköping, i syfte att främja ung delaktighet och ge unga möjligheten att påverka kulturutbudet. *KulturCrew* spelade en betydande roll under höstlovets spökvandring, en lovaktivitet som lockade hela 385 deltagare. Under 2023 etablerades även ett viktigt samarbete med SFI, där elever fick möjlighet att besöka Kulturskolan en gång i veckan för att prova på instrument och andra konstnärliga uttryck. *Funkisfabriken* initierades, en plats för personer med funktionsnedsättningar att uttrycka sig genom dans, teater och musik. Kulturskolan stod även som arrangör/medarrangör vid flertalet evenemang och konserter under året.

Ungdomsverksamheten EPIC

2023 var ett händelserikt år på EPIC, med förändrings- och utvecklingsarbete för både verksamhet och personal. Diskussionen om en eventuell flytt till nya lokaler landade i att verksamheten tillsvidare blir kvar på Storgatan 22, men med en ny egen entré och viss renovering/upprustning av lokalerna för att skapa en tryggare miljö för besökande ungdomar. Nya initiativ med bl.a. öppen idrotts-hall i Hubbarpskolan, föreningssamarbeten, åldersspecifika öppettider, lördagsöppet samt läsläsning i samarbete med biblioteket ägde rum. Bland genomförda aktiviteter i samverkan med föreningslivet kan nämnas pistolskytte, innebandy och bugg till Epa-dunk. Därtill har verksamheten erbjudit lov- och vardagliga aktiviteter såsom lan, deltagande i futsal-turnering i Värnamo, disco, bowling, bad i simhallen samt skridskoåkning på Bredstorps IP. Personalen har under året även fortbildats inom områdena barn/ungdomar med särskilda behov, NPF-diagnoser, första hjälpen vid psykisk ohälsa samt suicidprevention.

Folkhälsa

Förvaltningen har under 2023 fortsatt sitt arbete med att stärka folkhälsan i Tranås. Det är i sammanhanget viktigt att understryka den bredd detta uppdrag erbjuder, med en rik variation av insatser. Hälsocenter fortsätter sin utvecklingsresa och kan glädjande nog rapportera ökade siffror avseende besökare/kunder. Det suicidpreventiva arbetet fortsätter även det, där kommunstyrelsens beslut om att anta ett suicidpreventivt program kan anses bekräfta den politiska viljan att fortsätta utveckla insatsen. Strategin för social hållbarhet utgör en kompassriktning för i stort sett hela förvaltningens åtaganden, här har 2023 inneburit fortsatt utbildning av såväl politiker som tjänstepersoner. Därtill utgör "Hur mår Tranås" ett nödvändigt kvalitets- och riktningssdokument i kommunens fortsatta arbete framåt. Som en röd tråd i förvaltningens arbete löper en kontinuerlig omvärldsbevakning och med det ett avgörande arbete i de nätverk vi finner oss representerade i. Ur ett folkhälso-perspektiv bör nämnas att vi, både inom kommunen som helhet samt inom förvaltningen, positionerat oss i en gynnsam sits. Det gångna året har gett kommunens strategiska arbete ett erkännande, där flera andra kommuner, myndigheter och företag önskar ta del av vår resa. Det är i alla avseenden glädjande att förvaltningens arbete så tydligt kan bidra till Tranås kommuns framskjutna position, både regionalt som nationellt.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

- Tätare samverkan internt: kultur- och fritidsförvaltningens olika verksamhetsdelar
- Tätare samverkan externt: kultur- och fritidsförvaltningen samverkar ex. med Hr- och arbetsmarknadsavdelningen gällande SFI, men även med socialförvaltningen samt barn- och utbildningsförvaltningen. På regelbunden basis sker därtill samverkan med föreningar samt övriga civilsamhället i stort.
- Organisatoriska förutsättningar att:
 - a) Kunna erbjuda ett gott systematiskt kvalitetsarbete.
 - b) Förse kultur- och fritidsnämnden med adekvata, goda och genomarbetade underlag för beslut.
 - c) Minska kultur- och fritidsförvaltningens sårbarhet, d.v.s. arbeta fram färre men mer kända rutiner och dokument, samt låta uppdrag vila på fler personer och kompetenser.
- God och levande kontakt kultur- och fritidsförvaltningen/kultur- och fritidsnämnden. Detta innefattar bl.a. en systematik gällande möten och övrig samverkan.
- Tät ekonomiuppföljning, som resultat av ny ledningsstruktur kultur- och fritidsförvaltning.
- Genom att i verksamhetsplaner samt verksamhetsidéer säkerställa att identifierade målområden tas i beaktande, med utgångspunkt i de mål som är avsedda för perioden. (se nedan)

Nämndmål och indikationer

<i>Målområde</i>	<i>Nämndmål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Exempel på aktiviteter</i>
Innovativ integration och utbildningsnivå	Breddat och fördjupat arbete med innovativ integration och högre utbildningsnivå	Nya kundgrupper	Babysim, vuxensimskola, Idrottsskolan barn, Idrottsskolan 65+, Ishan, Samverkan med SFI Kulturskolan, läsläsning EPIC/bibliotek, språkträffar på biblioteket, Hälso-center
		Utbud och information på fler språk	Biblioteket, minoritets- och mångspråk, Simhallen, studiebesök på flera språk
		Uppsökande verksamhet	EPIC

Nämndernas verksamhetsberättelser 2023-12-31

Barnkonventionen	<p>Aktiviteter för barn och ungdomar ska utgå från hög delaktighet från barn och ungdomar själva.</p> <p>Barns kulturutövande och idrottande upp till tonåren ska vara befriat från urval och utslagning.</p> <p>Föreningsservice och bidrag ska utgå från Barnkonventionen, jämlikhet och jämställdhet.</p>	Flera forum för barn och ungdomsdialog inrättas	Kulturcrew på Kulturskolan, ungdomsråd, EPIC
		Föreningsträffar och dialogmöten	Vid behov (särskild händelse), vid bidragsutbetalning.
Jämlikhet och Jämställdhet	Föreningsservice och bidrag ska utgå från Barnkonventionen, jämlikhet och jämställdhet.	Dialogmöten och utveckling av bidragsregler	Planering av ex. istider i direktkontakt med föreningsutvecklare.
Social hållbarhet	Implementering av hållbarhetsstrategi och för social hållbarhet ska präglade perioden.	Utbildning på förvaltningsövergripande nivå	Implementerat hållbarhetsstrategierna i styrdokument och verksamhetsmål.
		Fortsatt utveckling Hälsocenter	Utökning tjänst, samverkan med Kulturskolan, implementering styrgrupp samt arbetsgrupp, uppstart Folkhälsomeny.
Friluftsliv	Utveckling och synliggörande av förutsättningarna för ett utmärkande attraktivt friluftsliv.	Nätverkande	Reservatskommittén, interkommunal samverkan, myndighetssamverkan, föreningskontakter, medborgardialoger.
		Marknadsföringsinsatser	
Tillgänglighet	Kommunens kultur/friluftsliv/friluftsliv-anläggningar ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.	Kartläggning och utveckling av tillgängligheten	Tillgänglighetsanpassningar, Illernreservatet, inventering, Kulturskolan, Biblioteket, ex. DigiTranås, tillgänglighetsanpassning av brygga i Hätte, tillgänglighetsanpassningar i simhallen
Attraktivitet	Nöjda kunder, (fler och nya kunder).	Inhämta synpunkter	Täta medborgar- och föreningskontakter.
		Mäta kundnöjdhet	Dels genom kund/brukarundersökningar EPIC, bibliotek, via mentometer i simhallen.
		Räkna ”mediaträffar”.	Mediaanalys hösten 2023
God ekonomiskushållning	Prognossäkerhet	Noggrann budgetuppföljning	Veckovis/månadsvis

Förvaltningens styrning mot inriktning för tillväxt

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter går i någon mening att betrakta som identitetsskapande och samhällsbildande, både avseende de delar som har bäring gentemot kulturen, likväl de delar som tangerar fritid- och idrottsrörelsen. Detta innebär att de uppgifter som är ålagda kultur- och fritidsnämnden har en tydlig attraktivitetsdimension, innefattande allt från att möjliggöra ett rikt föreningsliv till att spela en aktiv roll i våra ungdomars livsvillkor. Addera därtill den rika variationen av kulturuttryck kultur- och fritidsnämnden erbjuder, samt idrottsrörelsens samhällsfostrande roll. Alla dessa delar utgör tveklöst viktiga komponenter i strävan efter ett så attraktivt platsvarumärke som möjligt. Därtill förväntas kultur- och fritidsnämnden genom kultur- och fritidsförvaltningen tillhandahålla kommuninvånarna ett rikt och tillgängligt utbud, vad gäller såväl anläggningar, spår och leder som kulturutbud. Det är därtill en tydlig önskan från kultur- och fritidsnämnden att dels själva erbjuda Tranås en rad olika evenemang, dels att i samråd med ex. Tranås United hitta goda samverkansmöjligheter gällande just evenemang.

Driftsresultat

För året 2023 fick kultur- och fritidsnämnden en ramutökning motsvarande 2 miljoner kronor. Dessa medel avsåg täcka den ökade energikostnad som kommit att uppstå utifrån upprättat elavtal. Kultur- och fritidsnämnden prognostiserade länge att kunna hålla tilldelade ramar för året 2023, men underströk löpande att stor osäkerhet rådde. Det osäkra läget tillskrevs anläggningssidan, där ökade råvaru- samt energipriser kommit att pröva förvaltningens ekonomi. Skillnaden mellan optimala och sämsta tänkbara förutsättningar avseende väder och vind kan ge en avvikelse på 800 000 kr/månad. Kultur- och fritidsnämnden redovisar för året en avvikelse mot budget med ett minusresultat motsvarande 340 tkr. Detta underskott härleds, enligt ovanstående, till anläggningssidan inklusive simhall.

Investeringar

Sammantaget redovisar kultur- och fritidsnämnden ett överskott avseende investeringsmedel motsvarande 450 tkr. Exempel på gjorda investeringar under 2023 är: ljuddämpning K-salen Kulturskolan, inköp av filmutrustning biblioteket, brygga Hätte, uppdatering av maskinpark anläggning, ljudanläggningar Bredstorps IP, renovering EPIC, inköp hinderbana simhallen, utställningsskärmar Ericksberg, passersystem.

Personal

Året 2023 har inneburit vissa personalförändringar på förvaltningen, några exempel:

- Förvaltningen tillsatte under våren tjänsten som verksamhetsutvecklare tillika nämndsekreterare. Därtill tillsattes under hösten enhetschef Simhall/Ungdom samt enhetschef Allmänkultur/Bibliotek.
- På simhallen har viss omorganisation genomförts vilket resulterat i en effektivisering/besparing. Detta har de facto förbättrat medarbetarnas arbetssituation, då förvaltningen numera istället köper in tjänst från extern utförare avseende lokalvård.
- Förvaltningen har från hösten kommit att dela funktionen kvalitet- och folkhälsostateg med kommunledningsförvaltningen, vilket innebär en minskning i tjänstgöringsgrad på kultur- och fritidsförvaltningen.
- Tjänsterna kulturassistent och programansvarig har försvunnit från kulturavdelning och bibliotek, tjänsten som kulturutvecklare tillkommer under 2024. Nyrekrytering till bibliotek/allmänkultur kommer att ske under 2024.
- För ungdomsverksamheten har, utöver ny chef, tjänsten som ungdomsutvecklare tillkommit inom ramen för en omorganisation. Verksamheten fortsätter under 23/24 att reorganiseras då en medarbetare valt att avsluta sin anställning. I skrivande stund råder viss osäkerhet kring hur den tjänsten kommer se ut framöver.

Den generella bilden av kompetensförsörjning inom förvaltningen visar att förvaltningens samlade kompetens är god. Kompetensutveckling sker inom förvaltningens mest sårbara delar, såsom viss anläggningsskunska etc., detta som del av en generell vilja att minska risken för driftstopp/begränsning av verksamheter. Det råder generellt svårigheter att rekrytera medarbetare när vakanser uppstår. Det går inte att härleda dessa svårigheter till någon generell yrkesgrupp inom förvaltningen, utan bilden är att det oavsett verksamhet är svårt. Detta avser såväl roller där eftergymnasial kompetens är ett krav likväl som de roller där gymnasiekompetens anses räcka.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Förvaltningen har under 2023 tagit ett nytt grepp vad gäller organisation, arbetsätt och struktur, i syfte att sätta ramar för samt effektivisera verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. En verksamhetsutvecklare har anställts, med ansvar för att samordna förvaltningens kvalitetsarbete avseende bl.a. analys, uppföljning och ärendehantering, samt utgöra ett administrativt stöd för chefer och medarbetare generellt. Förvaltningens ledningsgrupp utgör stommen för verksamhetens ledning och styrning. Genom tillitsbaserad styrning, en tydlig ansvarsfördelning och ett arbetsätt med fokus på dialog och delaktighet antas det finnas goda förutsättningar att nämndens verksamhetsmål förankras på förvaltningens alla nivåer vilket är av största vikt för att nå resultat. Ovan antas även utgöra en grogrund till kreativitet och innovativa lösningar ute i verksamheterna.

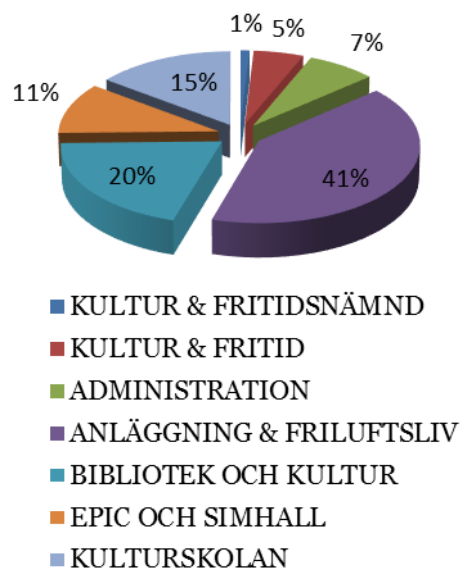
Framtida utmaningar

Omfattande chefsbyten tillika en ny organisatorisk viljeriktning skapar nya och unika förutsättningar samt möjligheter, att vitalisera stora delar av förvaltningens och nämndens arbete. Det finns en erkänd viljeriktning från såväl nämnd som förvaltning att fläta förvaltningens olika verksamhetsområden tätare varandra, samt öka förmågan kring samverkan såväl internt som externt. Genom en förfinad samverkan, en förändrad ungdomsverksamhet samt genom att dra nytta av föreningslivets samhällsbyggande kraft, är kultur- och fritidsnämnden redo att göra ett än större avtryck i de goda samhällsbyggande processerna. Det är kultur- och fritidsnämndens tydliga vilja att bidra till Tranås bästa, genom att ex. bevaka förvaltningens roll i SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid), samt samverka med andra förvaltningar och myndigheter. I detta arbete kommer strategin för social hållbarhet samt strategin för tillväxt att utgöra goda kompasser.

Förvaltningens tydligast identifierade utmaningar finner vi annars i driftkostnader på anläggningssidan. För året 2023 var tilldelade ramar inte vara tillräckliga för att hantera energikostnaden. Detta går till viss del att härleda till det elavtal som tecknats för perioden och som inneburit en kraftig kostnadsökning. För året 2024 har ett mer fördelaktigt elavtal tecknats, vilket förbättrar förvaltningens ekonomiska förutsättningar något. Märk väl att detta avtal dock fortsatt ger förvaltningen betydligt sämre förutsättningar jämfört med de avtal som upprättats under 2017–2022. Baserat på detta, samt mot bakgrund av den osäkerhet som råder kring klimatförutsättningar, aviserar kultur- och fritidsförvaltningen och kultur- och fritidsnämnden för stora utmaningar inför budgetåret 2024. Under 2023 påbörjades arbetet att tillsammans med Tranås bostäder hitta en mer fördelaktig lösning avseende energi- och anläggningssfrågor. Detta för att se över möjligheterna till att bättre kunna förutse kostnadsutvecklingen på energisidan, som idag fluktuerar bekymmersamt mycket beroende av väderläget.

Nämndernas verksamhetsberättelser 2023-12-31

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	9 641	7 935
Personal kostnader	-28 826	-19 426
Övriga kostnader	-34 827	-29 867
RESULTAT	-54 013	-41 357
Avvikelse föreg år	31%	
Investeringar	-2 335	-1 800

Barn- och utbildningsnämnd

Verksamhetsområde

Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden är förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, elevhälsa och central skoladministration.

Viktiga beslut och händelser under året

Lokalfrågorna fortsätter att vara i fokus och byggnationen av Junkaremålsskolan F-6 fortskrider enligt plan. Planering inför flytt från paviljonger till nya skolan pågår och beräknas kunna genomföras i slutet av terminen och före semesterperioden. Även arbetet med Granelundsskolan fortskrider enligt plan och skolan kommer att tas i bruk till höstterminsstart 2025. Beslut har under hösten tagits i barn- och utbildningsnämnden om att lägga ned Norrskolan i samband med att Granelundsskolan tas i bruk. En förstudie har gjorts för Hubbarpsskolan och nämnden har ställt sig bakom förvaltningens förslag om en nybyggnation av Hubbarpsskolan, då en renovering inte till fullo tillgodoser de pedagogiska önskemål som finns på en modern skola. Tidpunkt för byggnation behöver skjutas framåt i tiden då beslut kring Hubbarpsskolans framtid saknas. Förvaltningen bedömer att Hubbarpsskolans lokaler och verksamhets fungerar under ytterligare några år, men med en förändrad organisation där färre klasser har sin skolgång i Hubbarpsskolan fram tills tid för nybyggnation är fastställd enligt lokalförsörjningsplan.

Under hösten är det fortsatt hög inskrivning av barn inom förskolan. Arbetet med att ersätta Kungsparkens förskola fortsätter och i oktober arrangerade Tranås bostäder ” första spadtaget ” tillsammans med barn, personal, politiker och entreprenörer. Arbetet fortskrider enligt plan och grunden är klar, väggar och takbjälkar är resta. Förskolan beräknas vara klar i slutet av 2024.

Förvaltningen fortsätter att arbeta med det kvalitetsarbete som påbörjats under förra läsåret. Sedan september har förvaltningen en kvalitetssamordnare, vilket ger stöd åt det fortsatta arbetet och tydliggör förvaltningens gemensamma ambition. Skolverket har också tagit ansvar för ett nationellt kvalitetssystem och har nyligen lanserat sitt system, vilket framöver ska kopplas samman med vårt eget systematiska kvalitetsarbete.

Förvaltningen fortsätter också arbetet med utformningen av framtidens gymnasieskola. Intentionen i lagen är att planering och dimensionering av gymnasieskolan måste förbättras och i stället för att konkurrera med varandra behöver gymnasieskolor samarbeta. Lagen, som trädde i kraft den 1 juli 2023 och ska gälla från 2025, innebär att Tranås måste ha minst två andra samverkanskommuner för att bilda samverkansområden. Ett intensivt arbete har pågått under en lång tid och samtliga grannkommuner utan egen gymnasieskola har fått enskilda besök vid flera tillfällen och förvaltningschef, gymnasiechef, Barn- och utbildningsnämndens ordförande, KSO samt kommundirektör har vid minst två tillfällen besökt våra grannkommuner i syfte att skapa framtida samverkan. Samtliga kommuner har även träffats vid flera tillfällen och nu återstår politiska beslut i respektive kommun. Förhoppningen är stark om att kunna bilda Holavedens samverkansområden under våren 2024.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling men också till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för att skapa utveckling och välutbildad arbetskraft. Tranås kommun behöver arbeta med att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och därmed höja utbildningsnivån. Detta förutsätter god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och senare eftergymnasiala studier.

Ett led i den höjda kvaliteten är att kunna erbjuda grundskolor med likvärdig utbildning i ändamåls- enliga och permanenta lokaler. Likvärdigheten innebär också en likvärdig utbildning både mellan skolor och även mellan klasser på samma enhet. Det handlar också om att kunna bibehålla en hög kvalitet inom förskolan.

Det systematiska kvalitetsarbetet ligger till grund för det fortsatta arbetet med verksamhetens kvali- tet. Den årliga strukturen bygger på tre uppföljningsområden, med utgångspunkt från styrdokument som skollagen och läroplaner.

Regeringen har givit skolmyndigheterna i uppdrag att ta fram ett nationellt kvalitetssystem för hela skolväsendet och de har nu återkommit med nationella målsättningar, delmål och indikatorer för att utveckla framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling. På grund av besparingsskäl har arbetet med att in- rätta flera nya kontor i landet stoppats men arbetet förväntas återupptas framöver. Avsikten är att åstadkomma större spridning och regional närvaro när det gäller skolmyndigheter. Detta kommer på längre sikt stödja verksamhetens kvalitetsutveckling.

Nämndmål och indikationer

- Ekonomisk kontroll och kostnadseffektiv verksamhet
- Höjd utbildningsnivå genom ökat antal elever med behörighet till yrkesprogram på gymnasiet
- Ökat antal elever med behörighet till studieförberedande program på gymnasiet.
- Ökat antal elever med gymnasieexamen inom fyra år, samt ökat antal invånare 25–64 år med ef- tergymnasial utbildning

Förvaltningens styrning mot inriktning mot tillväxt

Barn- och utbildningsförvaltningen ska leverera en förskola av hög kvalitet där barn får de förkun- skaper och språkkunskaper som krävs för att kunna tillgodogöra sig undervisning i de tidigare åld- rarna. Studier visar att fullföljd gymnasieutbildning ger större och bättre möjligheter till egen för- sörjning genom arbete och vidare studier. Förvaltningens uppdrag är att få fler elever som lämnar grundskolan med behörighet till gymnasieskola. Detta ger i sin tur fler elever som lämnar gymnasie- skolan med examen och med möjlighet till arbete och/eller vidare studier.

Förvaltningen arbetar med målet att få ett bättre resultat i åk 9 än våra grannkommuner i Östergöt- lands och Jönköpings län samt genom att bibehålla och öka Holavedsgymnasiets attraktivitet i när- området.

En viktig del i en skola och förskola av hög kvalitet är att tillhandahålla lokaler av god kvalitet, vilket förbättrar möjligheter för barn och elever att tillgodogöra sig undervisning men moderna och anpas- sade lokaler bidrar även till framtida kompetensförsörjning och en stabil tillgång till utbildad perso- nal och legitimerade lärare.

Driftsresultat

Resultatet för 2023 blev 518,2 mkr för barn- och utbildningsnämnden. Tilldelad budget för året var 520,5 mkr. Detta innebär att nämnden redovisar ett överskott på 2,3 mkr.

Förskola och pedagogisk omsorg

Förskola och pedagogisk omsorg redovisar ett underskott på 1,9 mkr.

Den största orsaken till underskottet är att antalet inskrivna barn i förskolan har varit högre än vad som budgeterats, både i kommunens egna förskolor och i de fristående förskolorna.

Grundskola och fritidshem

Resultatet för grundskola och fritidshem visar ett överskott på 1,7 mkr

Överskottet beror främst på ökade intäkter i form av statsbidrag och interkommunal ersättning. Kostnaden för skolskjuts har å andra sidan varit högre än budgeterat. Detta beror på höga dieselpri- ser under året. Även ökade kostnader för livsmedel och skolmåltider har påverkat resultatet negativt.

Gymnasiet

Verksamheten för gymnasiet och anpassad gymnasieskola redovisar ett överskott på 0,9 mkr.

Överskottet beror främst på lägre personalkostnader pga. vakanser och långtidssjukskrivningar un- der våren. Resultatet har också påverkats av lägre statsbidrag samt att bl.a. kostnader för skolmål- tider och färdbevis har blivit högre än budgeterat.

Investeringar

Investeringsbudget för 2023 uppgick till 12 mkr, varav 10,2 mkr har utnyttjats. En planerad investe- ring av IT-system är framflyttad till 2024. Till största delen är investeringarna IT-relaterade och be- står bl.a. av elevdatorer, personaldatorer, IT-utrustning och nätverk i lokaler. I övrigt kan nämnas maskinutrustning till gymnasiet, skolmöbler till grundskolan samt förbättrad utemiljö på några av förskolorna.

Personal

Barn- och utbildningsförvaltningen i Tranås ser liksom många andra kommuner att behovet av be- höriga och legitimerade lärare är fortsatt stort och bedöms öka framöver. Det beror framför allt på att antalet barn och unga ökar i snabbare takt än antalet nyexaminerade lärare och en förhållandevis hög andel medarbetare över 60 år, vilket innebär att antalet pensionsavgångar de närmaste åren är relativt stort.

Förvaltningen gör uppföljningar av den kompetensförsörjningsplan som arbetats fram tillsammans med lärarfacken (HÖK-21). Möjligheter till kompetensutveckling tillsammans med Linköpings uni- versitet och Högskolan för kommunikation och lärande i Jönköping är ett utvecklingsområde vilket kan ske t.ex. genom arbetsintegrerad utbildning och utlokaliserad utbildning i vårt närområde. Ett samarbetsavtal finns också med Linköpings universitet, vilket innebär att Tranås kommun har flera övningsskolor där studenter genomför verksamhetsförlagd utbildning. Praktik på Tranås skolor ger ökade rekryteringsmöjligheter efter avslutad utbildning. En förhoppning finns också om att nya mo- derna skollokaler ska bidra till ökad attraktivitet när ny personal sökes.

Ett genomsnitt av den totala sjukfrånvaron under de senaste tre åren visar på en högre korttidsfrån- varo inom förskolan än inom grundskolan och gymnasiet. Omvänt gäller för långtidsfrånvaro där gymnasiet har något högre andel personal med långtidsfrånvaro. Arbete med att analysera sjukfrån- varon och hitta åtgärder pågår. Under hösten har det varit något lättare att hitta vikarier vid frånvaro (sjukfrånvaro och vård av barn), men särskilt inom förskolan finns synpunkter på hög arbetsbelas- ning och konsekvenser av besparingar inom förskolan och klagomål har framförts. Nämndordfö- rande och verksamhetschef har tillsammans med rektor mött synpunkterna vid arbetsplatsträffar.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Målet med det systematiska kvalitetsarbetet är att stärka analys- och uppföljningsarbetet på alla ni- våer inom förvaltningen. Detta arbete, tillsammans med utvecklingslärares arbete, förväntar sig för- valtningen ska leda till förbättrad kvalitet och ökad medvetenhet på alla nivåer om vilka förbätt- ringar som behöver göras för ökad måluppfyllelse. Den kvalitetssamordnare som påbörjat sitt arbete i början av hösten har börjat sätta sig in i arbetet och detta kommer att leda till ökade möjligheter att fokusera på stöd och uppföljning i det systematiska kvalitetsarbetet.

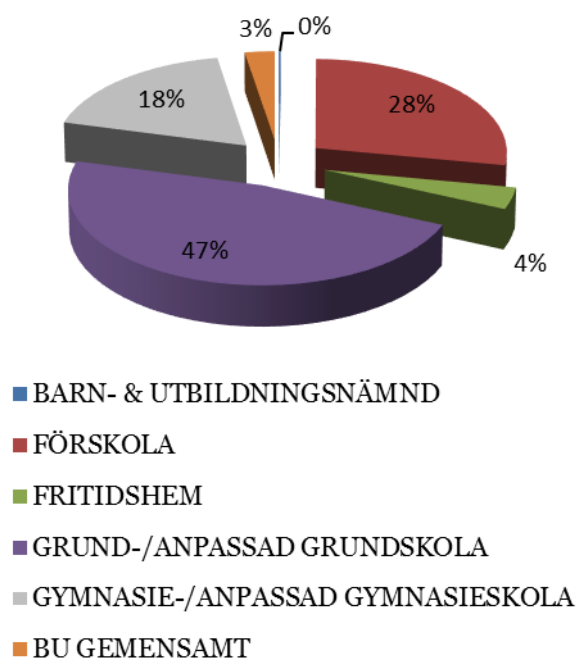
Framtida utmaningar

Oro i vår omvärld skapar osäkerhet kring dimensionering av verksamheter och utmaningar kring integration är stora.

Skolverkets lärarprognos visar att det kommer att vara fortsatt brist på behöriga lärare och förskollärare fram till 2035 och ca 12 000 nyutexaminerade lärare och förskollärare väntas saknas år 2035. Till viss del beror behovet på att visstidsanställda utan utbildning behöver ersättas av nyexaminerade lärare och förskollärare. Ett stort antal lärare behöver rekryteras för att ersätta lärare som går i pension, främst förskollärare, lärare grundskolan åk 7–9 och yrkeslärare på gymnasiet. Behovet av lärare är så stort att det inte enbart räcker med att utbilda fler unga studenter. För att klara behovet behövs många åtgärder som t.ex. vidareutbildning av obehöriga lärare och att fånga upp personer med annan grundutbildning, andra yrkesgrupper som kompletterar lärarna.

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling, möjlighet till egen försörjning men också till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för fortsatt utveckling. För att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och bidra till höjd utbildningsnivå krävs god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och eftergymnasiala studier. Gymnasiutredningen rymmer både möjligheter och hot kopplat till dimensionering av gymnasieskolan och förväntningar på samverkan mellan kommuner.

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	103 536	103 131
Personal kostnader	-395 096	-374 035
Övriga kostnader	-226 661	-217 479
RESULTAT	-518 221	-488 383
Avvikelse föreg år	6%	
Investeringar	-10 174	-8 458

Socialnämnd

Verksamhetsområde

Socialnämnden har tillhandahållit socialtjänst till Tranås kommuns medborgare genom följande verksamheter: Barn- och ungdomsvård, familjerätt och familjerådgivning, insatser till personer med funktionsnedsättning, tillstånd och tillsyn av alkohol- och tobaksförsäljning, vård för vuxna med missbruksproblem, vård och omsorg om äldre samt övriga insatser till vuxna. Socialnämnden har också tillhandahållit hälso- och sjukvård i hemmet.

Viktiga beslut och händelser under året

Nya direktiv om krav på dygnsvård har trätt i kraft i oktober. Kraven har medfört omfattande schemalägningsförändringar i stora delar av förvaltningen och behov av nyrekrytering till hemtjänsten. Omställningen har också medfört att förvaltningen infört helgtjänster.

En omfattande renovering av särskilt boende Östanå har påbörjats, vilket har påverkat verksamheten under större delen av året.

Socialnämnden har fattat beslut att särskilt boende Råsvägen ska övergå i kommunal regi när avtalet med Ansvar & Omsorg löper ut i augusti 2025.

Den kommunala hälso- och sjukvården har implementerat ett mobilt arbetssätt och inom särskilt boende för äldre har installation av trygghetskameror i alla lägenheter påbörjats.

Förvaltningen har infört en vårdutbildare (sjuksköterska) som ska bidra till höjd kompetens inom vård- och omsorgsarbetet avseende patientsäkra arbetssätt.

En avtalsöversyn av avtal vid köp av externa placeringar har inletts i syfte att minska socialnämndens kostnader. Andra besparings- och effektiviseringsåtgärder har vidtagits inom hela socialnämndens verksamhetsområde.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

För socialförvaltningen och dess verksamheter har gällt att:

- Brukarna bemöts professionellt och får rätt vård, stöd och/eller skydd.
- Medarbetarna känner arbetsglädje och har rätt kompetens.
- Ha ekonomisk kontroll över en kostnadseffektiv verksamhet.

Brukarundersökningar inom äldreomsorgen har visat ett gott omdöme om den vård och omsorg nämnden tillhandahållit. Resultat på medarbetarenkät har visat på en god arbetsmiljö i de flesta verksamheter, men med särskilda områden som kan förbättras. Socialnämnden har misslyckats att bedriva en verksamhet inom budgetram, men har kunnat visa på minskade kostnader inom vissa områden samt på en förbättrad ekonomisk kontroll.

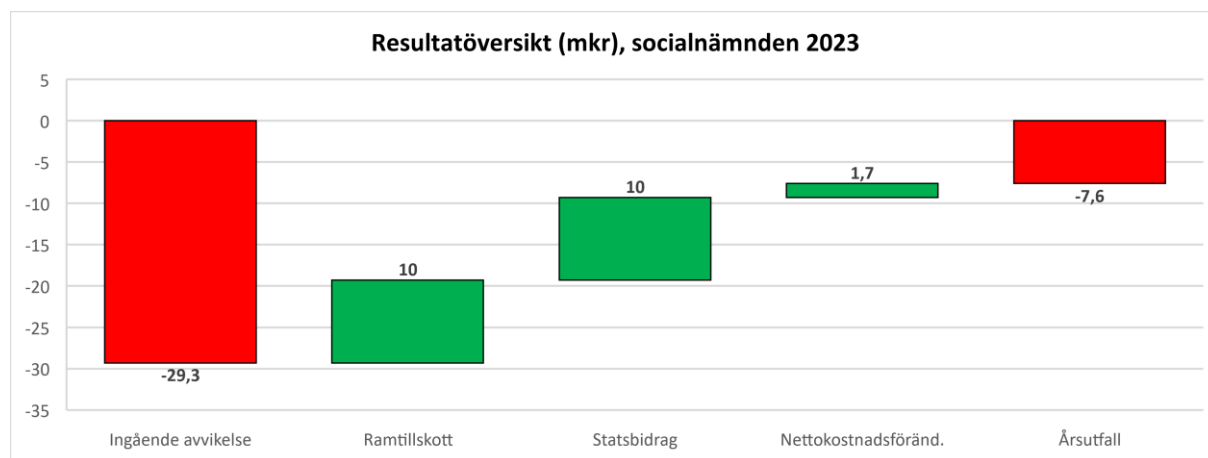
Förvaltningens styrning mot inriktning för tillväxt

Socialnämnden har försökt att bidra till att fler människor kommer i arbete genom att under året styra mot en mer kostnadseffektiv verksamhet. Styrningen har bland annat resulterat i ett stort antal besparingsåtgärder och nämndens arbete för detta har redovisats kontinuerligt till Kommunstyrelsen.

Driftsresultat

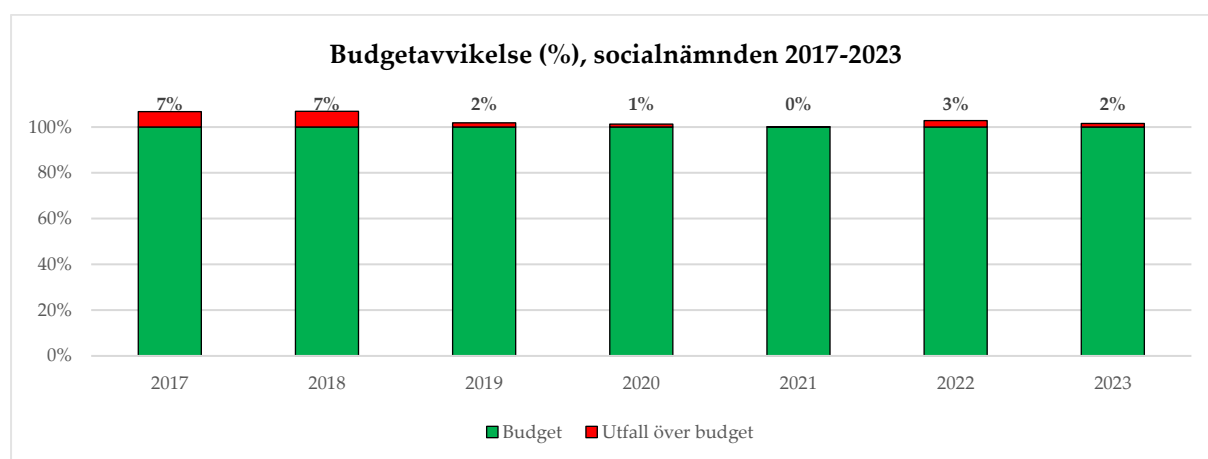
Socialnämndens resultat för 2023 var 503,7 mkr, vilket innebar ett underskott på -7,6 mkr. Den ingående balansen i början av året var -29,3 mkr och under året har socialnämnden tillförts ett extra ramtillskott på 10 mkr och riktade statsbidrag på 10 mkr. Socialförvaltningen har verkställt ett stort

antal åtgärder för att minska kostnadsnivån. Tyvärr har den ekonomiska effekten av dessa besparingar delvis motverkats av kostnadsökningar, exempelvis på grund av omställningen till nya direktiv om dygnsvila och på grund av ökad kostnad för personlig assistans. Den sammanlagda nettokostnadsänkningen för driftverksamheten var 1,7 mkr.

Resultatanalys på verksamhetsnivå har visat en sänkt nettokostnad för individ- och familjeomsorg, framför allt på grund av lägre placeringskostnader (7,9 mkr) jämfört med 2022. Omställningen till nya direktiv om dygnsvila har ökat nettokostnaden framför allt för hemtjänsten. Hemtjänsten har på grund av de nya reglerna behövt utöka bemanningen med cirka 15 medarbetare på helårsbasis. Nettokostnaden för funktionshinderomsorgen har sammantaget ökat, trots att ett personligt assistansärende efter omprövning har ersatts av Försäkringskassan. Kostnadsökningen har berott på ökade omsorgsbehov i form av fler brukare i behov av personlig assistans och ökade köp av externa omsorgstjänster och placeringar.

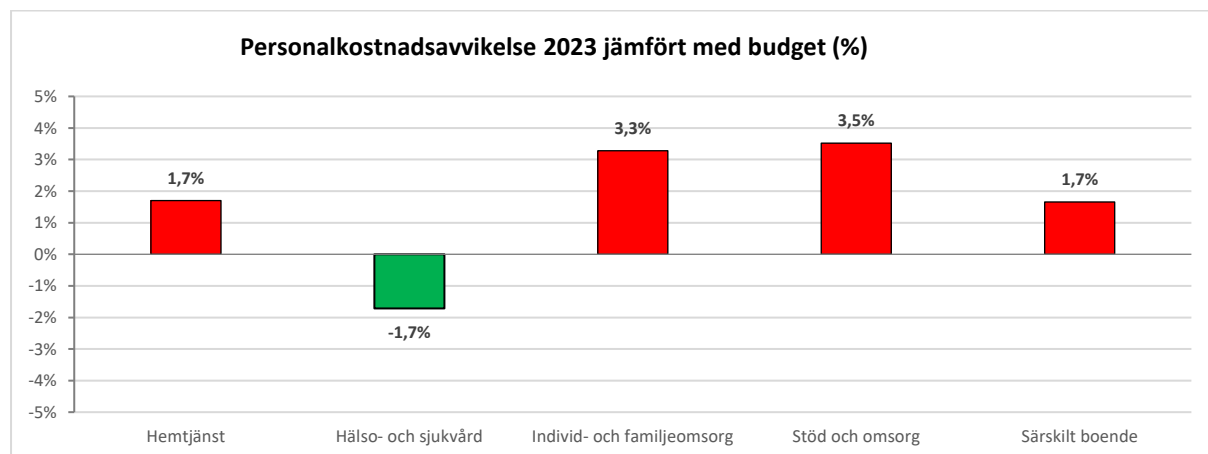
Socialnämnden hade ett resultat som var 102 % av budget, vilket var en avvikelse i nivå med de föregående fyra åren.

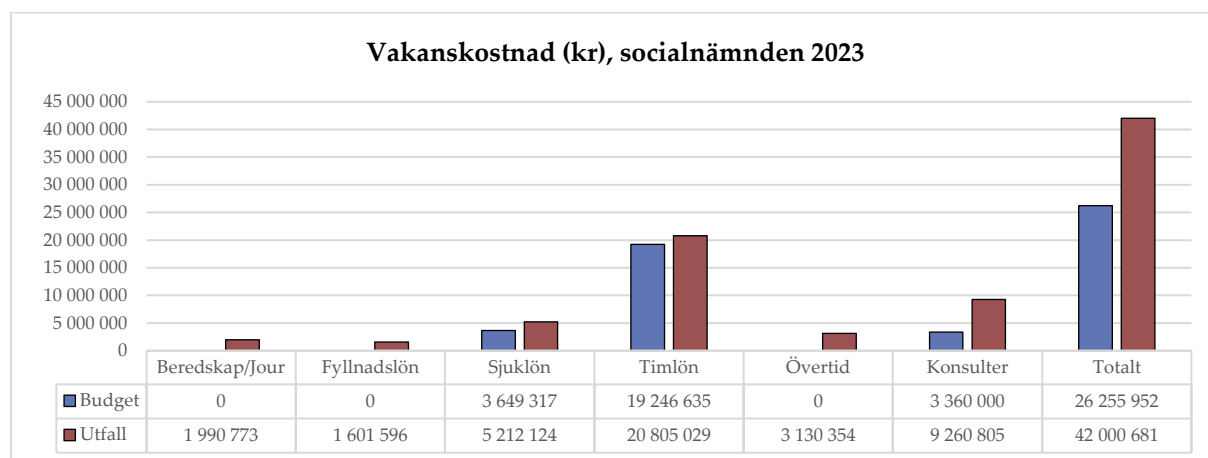
Personal- och vakanskostnader

Personalkostnaden (exkl. vakanskostnader) ökade med 34 mkr jämfört med 2022. Ökningen berodde på lönerrevision, ökade personalbehov på grund av omställning till dygnsvila och ökade personalbehov på grund av ökade brukarbehov (framför allt personlig assistans, där det tillkommit ett flertal nya ärenden under året).

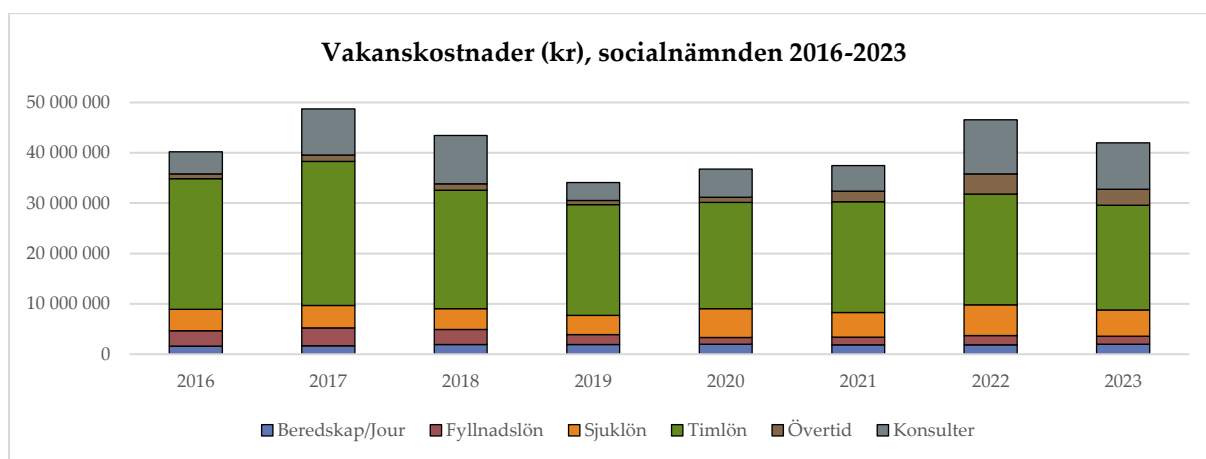
Den kommunala hälso- och sjukvården hade en lägre personalkostnad jämfört med budget. Övriga verksamheter hade en högre personalkostnad jämfört med budget.

Vakanskostnaderna översteg budget med nästan 16 mkr. Vakanskostnader är kostnader för beredskap, fyllnadslön, sjuklön, timlön, övertid och konsulter (när konsulter arbetar på vikariat). Det har framför allt varit konsultkostnader och övertidskostnader som medfört denna budgetavvikelse. Socialnämndens myndighetsverksamhet (handläggare) har haft ett stort konsultbehov under året på grund av att man har haft svårt att rekrytera till vakanta socialsekreterartjänster. Funktionshinderomsorgen har haft höga övertidskostnader på grund av att man har haft svårt att rekrytera timvikarier.

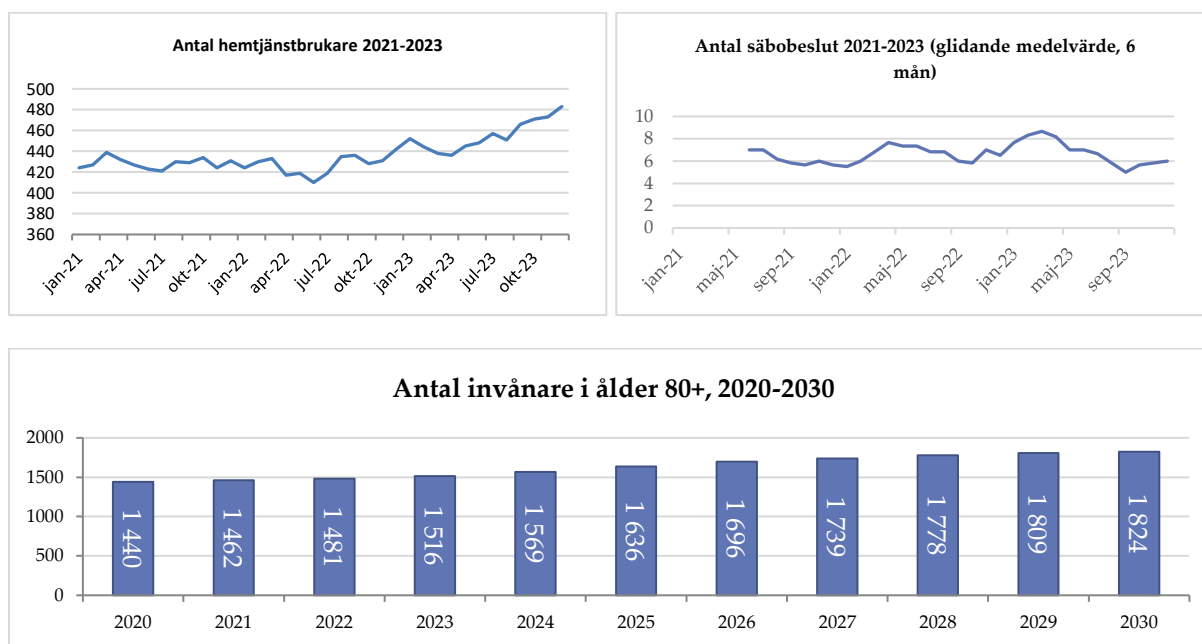
Socialnämnden kommer alltid ha vakanskostnader i form av sjuklön (det kommer alltid uppstå sjukfrånvaro bland personalen) och semestervikarier. Vakanskostnader som överstigit budget kan ses som ett uttryck för systemiska brister, exempelvis brist på personal (så att ordinarie personal får jobba övertid) eller brister i arbetsmiljön (som leder till sjukfrånvaro). En analys av socialnämndens vakanskostnader sedan 2016 visar exempelvis att kostnaderna har ökat med cirka 6 mkr sedan 2019 men minskat med cirka 4 mkr från föregående år. Övertidskostnaderna och konsultkostnaderna har ökat markant de senaste åren.

Förändrade behov av socialtjänst

Äldreomsorg

Antalet hemtjänstbrukare har ökat från cirka 420 stycken till cirka 480 stycken de senaste tre åren. Under 2023 har antalet brukare ökat med 7 %. Samtidigt har antalet personer som varje månad beviljats lägenhet i särskilt boende inte ökat. Från 2020 fram till 2030 prognostiseras antalet invånare som är 80 år eller äldre att öka med cirka 400 stycken, en ökning med 27 %.

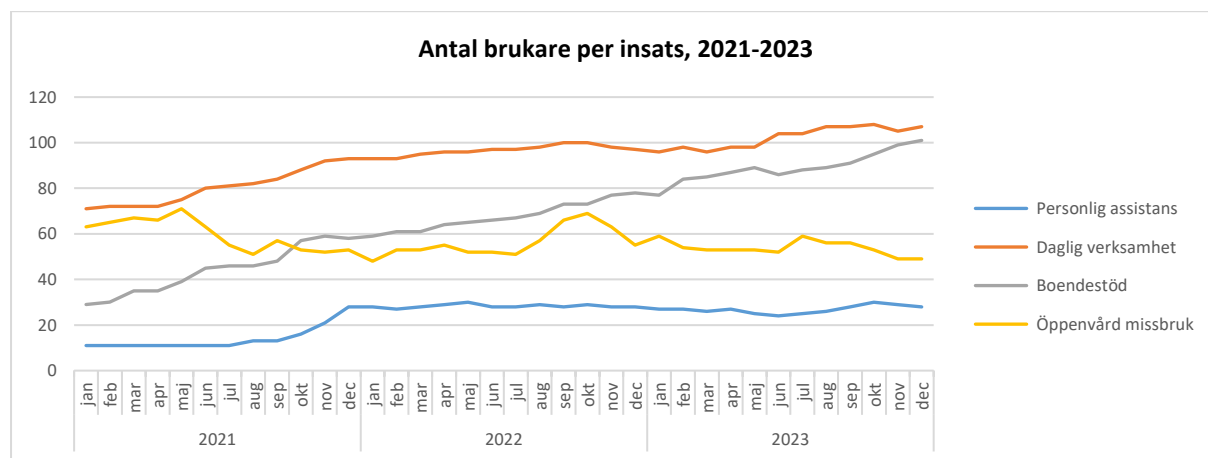

Personlig assistans, daglig verksamhet, boendestöd och öppenvård till missbrukare

Antalet brukare som har varit beviljade personlig assistans har varit relativt konstant de senaste åren. I statistiken ingår både de brukare som fått personlig assistans ersatt av socialnämnden och de brukare som fått assistansen ersatt av Försäkringskassan (cirka två tredjedelar har fått assistans ersatt av socialnämnden). I statistiken framgår inte omfattningen på den personliga assistansen. Enligt statistiken har det varit en tydlig ökning av antalet brukare med personlig assistans i slutet av 2021, vilket inte stämmer. Orsaken till denna förändring berodde på att socialförvaltningen vid denna tidpunkt bytte verksamhetssystem, och redan aktuella assistansärenden migrerades då inte till det nya systemet.

Antalet brukare som har varit beviljade daglig verksamhet har under perioden 2021–2023 ökat från 72 till 107 stycken, en ökning med nästan 50 %.

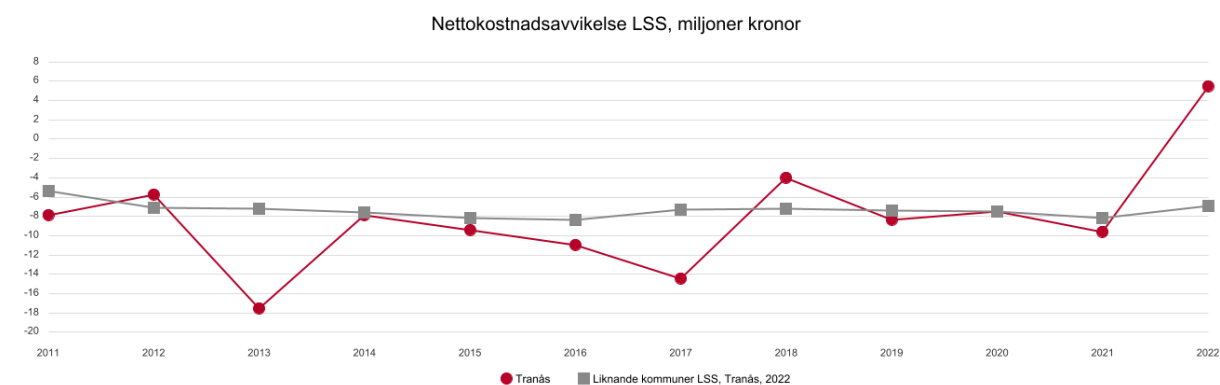
Antalet brukare som har varit beviljade öppenvårdsinsatser för ett pågående missbruk via den kommunala verksamheten, har varit konstant sedan mitten på 2021, men har efter en ökning i slutet på 2022 minskat med 20 % under 2023. Antalet brukare som har varit beviljade boendestöd har ökat kraftigt sedan 2021. Under 2023 har ökningen varit 11 %.

Kostnadseffektivitet

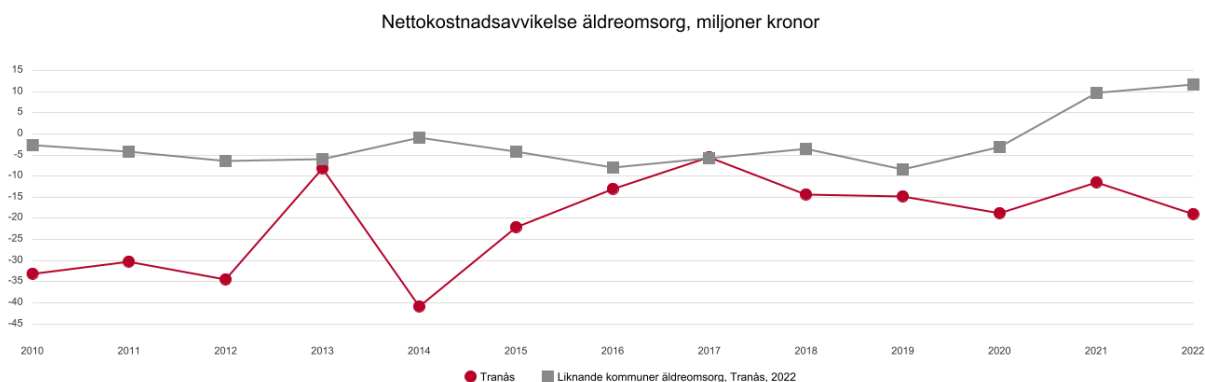
Analys av funktionshinderomsorgens nettokostnadsavvikelse under perioden 2011–2022 (data för 2023 har inte publicerats), har visat att socialnämndens verksamhet sammantaget under perioden har kostat mindre än statistiskt förväntat och i nivå med jämförbara kommuner vad gäller omfattning av LSS-insatser.

Förra året, 2022, var kostnaderna mycket högre än både förväntat och jämfört med alla tidigare år. Orsaken till ökningen kräver fördjupad analys och sannolikt behöver man också invänta data för år 2023, men eftersom nettokostnadsavvikelsen alla år fram till 2022 varit ungefär den samma, är det mest sannolikt att nivån år 2022 beror på någon annan orsak än att verksamheten plötsligt blivit mer ineffektiv (precis som att verksamheten år 2013 sannolikt inte just det året blev mycket mer effektiv, för att sen bli mindre effektiv 2014).

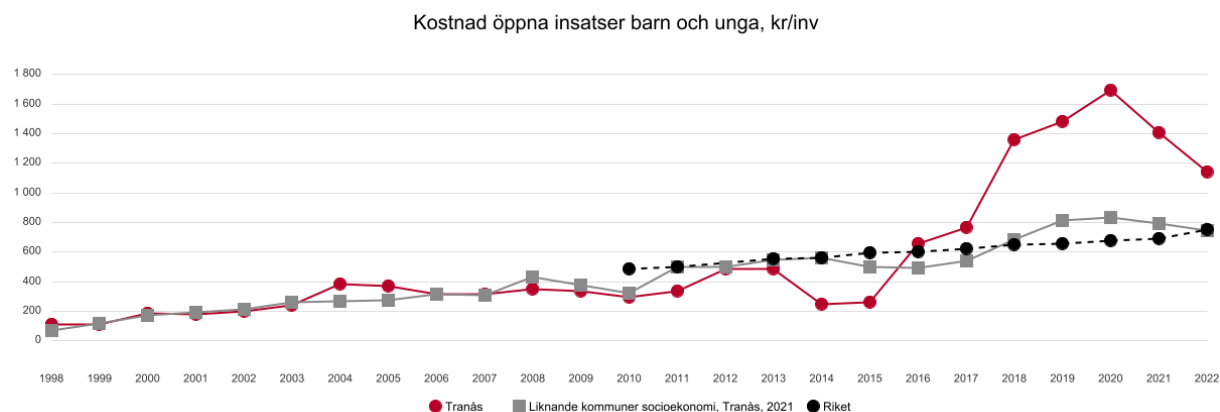
Analys av äldreomsorgens nettokostnadsavvikelse under perioden 2010–2022 (data för 2023 har inte publicerats), har visat att socialnämndens verksamhet sammantaget under perioden har kostat mycket mindre än vad som har varit statistiskt förväntat. Socialnämndens äldreomsorg har varit markant mer kostnadseffektiv än jämförbara kommuner och denna effektivitetsskillnad har ökat sedan 2018. Om socialnämndens verksamhet hade kostat det som varit statistiskt förväntat utifrån Tranås kommuns demografi, hade socialnämndens verksamhet år 2022 kostat 20 mkr mer än vad den faktiskt gjorde.

Nämndernas verksamhetsberättelser 2023-12-31

En liknande analys av nettokostnadsavvikelse för individ- och familjeomsorg har inte kunnat göras, eftersom det nationella analysunderlaget inkluderar kostnader för försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser. Dessa verksamheter har inte ingått i socialnämndens ansvar sedan 2020. Ett alternativ har varit statistik över kostnad per invånare för social barn- och ungdomsvård, respektive missbruksvård.

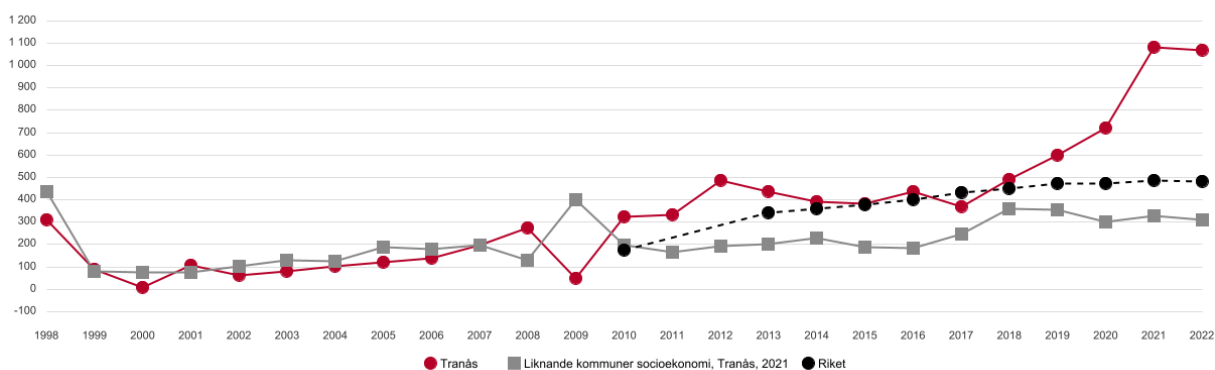
Kostnad per invånare för social barn- och ungdomsvård under perioden 1998–2022 har visat att den har varit i nivå med socioekonomiskt jämförbara kommuner fram till och med 2018. Därefter har kostnaden för denna vård stigit mer i Tranås kommun än i de jämförbara kommunerna. Enligt statistiken har det varit kostnader för öppna insatser till barn och unga som har varit orsaken till den förhöjda kostnaden per invånare. Kostnaden för placering av barn och unga på HVB och i familjehem har inte varit högre än i socioekonomiskt jämförbara kommuner.

Kostnad per invånare för missbruksvård till vuxna under perioden 1998–2022 har visat att den i en jämförelse med socioekonomiskt lika kommuner har varit markant högre i Tranås kommun sedan 2010. År 2020 kostade missbruksvården Tranås kommunmedborgare cirka 8 mkr mer än i jämförelsekommunerna. Precis som för barn- och ungdomsvården, är det den öppna missbruksvården som har stått för hela skillnaden. Kostnaden för institutionsvård och familjehemsvård för vuxna missbrukare har inte varit högre än i socioekonomiskt jämförbara kommuner.

År 2021 och 2022 ökade kostnaden i Tranås kommun för den öppna missbruksvården dramatiskt enligt det statistiska underlaget, denna förändring måste kvalitetssäkras då den framstår som märkligt stor.

Kostnad öppna insatser vuxna missbrukare, kr/inv

Ekonomisk kontroll och prognossäkerhet

Prognosförändringar under året har berott på ramtillskott, tillkommande statsbidrag, oplanerade kostnadsförändringar i verksamheterna men också på vissa brister i förvaltningens ekonomiska kontroll.

På grund av stora avvikelser mellan prognoser och utfall för individ- och familjeomsorgen år 2022, genomförde förvaltningen ett förbättringsarbete för denna prognosverksamhet i början på 2023. Utvärdering vid 2023 års bokslut har visat att förbättringsarbetet gav effekt med en bättre prognossäkerhet och en ökad förståelse för individ- och familjeomsorgens ekonomi. Ett liknande förbättringsarbete kommer förvaltningen att behöva genomföra under 2024 vad gäller funktionshinderomsorgen.

Investeringar

Socialnämnden har nyttjat 3,2 mkr av investeringsbudgeten på 4,0 mkr. Investeringar som gjorts under året har varit digitala investeringar så som trygghetslarm och IT, fortsatta investeringar inom LSS gruppbostad Bryggan och en del reinvesteringar i möbler. Reinvesteringar i elcyklar (0,6 mkr) har finansierats med statsbidrag, vilket var orsaken till att socialnämnden inte nyttjade den totala investeringsbudgeten.

Slutsats

Under åtminstone de senaste 10 åren har socialnämnden redovisat negativa resultat, d.v.s. nämndens verksamheter har kostat mer än den budgetram kommunfullmäktige bestämt. Resultatet för 2023 års verksamhet var -7,6 mkr, trots både extra ramtillskott och riktade statsbidrag. Varför har socialnämnden redovisat kontinuerliga underskott? Har socialnämndens verksamheter varit ineffektiva?

De nationella statistiska jämförelserna visar att både äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen i Tranås kommun har varit kostnadseffektiv. Det vill säga, dessa verksamheter har inte kostat mer än vad som har varit statistiskt förväntat utifrån demografi. Äldreomsorgen har tvärtom varit mycket kostnadseffektiv, vilket betytt att den kostat mycket mindre än vad som varit statistiskt förväntat. Det har inte varit äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen som orsakat socialnämndens underskott de senaste åren.

Det som framkommit i den nationella statistiken är att det varit individ- och familjeomsorg som haft en mycket högre kostnad än statistiskt förväntat under det senaste decenniet. I denna statistik ingår försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser, och dessa verksamheter har varit en starkt bidragande orsak till nettokostnadsavvikelsen för den kommunala individ- och familjeomsorgen om man ser över hela tidsperioden. Statistik visar också att socialnämndens öppenvård till vuxna missbrukare

samt till barn och unga kostat mer per invånare än i socioekonomiskt jämförbara kommuner. Dessa två kostnadsområden (öppenvård till missbrukare och öppenvård till barn och unga) är de enda i den nationella statistiken där det går att finna en markant negativ skillnad mellan socialnämnden i Tranås kommun och jämförbara kommuner. Det är dock osannolikt att dessa två kostnadsområden ensamt kan förklara socialnämndens underskott, eftersom den sammanlagda budgeterade kostnaden för denna verksamhet (cirka 14 mkr) var lägre än det underskott socialnämnden hade till kommunfullmäktiges ursprungliga budgetram för 2023 (cirka 18 mkr). Socialförvaltningen behöver analysera kostnadsavvikelsen i den nationella statistiken närmare.

En slutsats behöver också dras gällande socialnämndens vakanskostnader. Socialnämnden har haft höga vakanskostnader sedan flera år tillbaka, vilket kan ses som ett uttryck för att socialförvaltningen kan bli både mer effektiv som organisation och en bättre arbetsplats. Samtidigt är det viktigt att förstå varför vakanskostnader uppstår. Vakanskostnader uppstår bland annat på grund av brist på tillgänglig kompetens (exempelvis att ingen söker en stödpedagogtjänst) och detta är en faktor som socialnämnden har en begränsad makt över (det krävs också åtgärder nationellt). Vakanskostnader är också en oönskad bieffekt av kontinuerligt besparingsarbete, vilket socialnämnden drivit sedan flera år tillbaka. Upplevelse av brist på resurser (man arbetar hårt men får hela tiden höra att man trots det kostar för mycket) kan medföra försämrad arbetsmiljö, ökad sjukfrånvaro och uppsägningar, vilket i sin tur leder till ett ökat behov av vikarier och konsulter. Slutsatsen är att socialnämndens vakanskostnader kan bli lägre och att vägen dit går via kompetensförsörjningsåtgärder och arbetsmiljöarbete. Att satsa på medarbetare och chefer är, sett över en lång tidsperiod, sannolikt mer kostnadseffektivt för Tranås kommun.

Personal

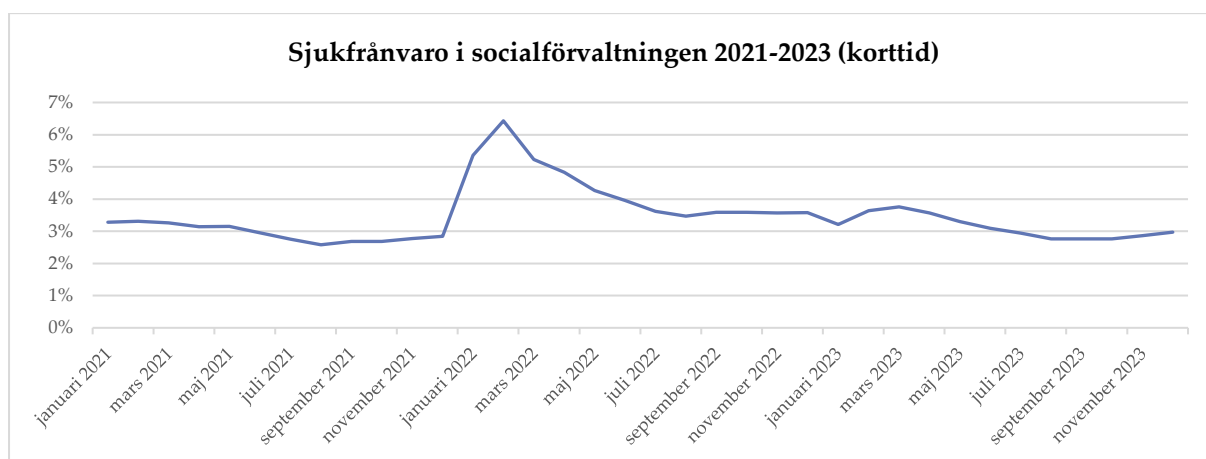
Socialnämnden har arbetat systematiskt med arbetsmiljö i enlighet med den process som varit upprättad av arbetsgivaren. I arbetet med arbetsmiljö, rekrytering, kompetensutveckling, arbetsrätt o. dyl. har socialförvaltningen haft stöd av och nära samarbete med kommunens HR-avdelning.

En av de största utmaningarna för socialnämnden har varit att säkra kompetensförsörjningen. Utmaningen har märkts i form av rekryteringssvårigheter till de flesta yrkesgrupper och till timvikariat över semesterperioden. Inom socialnämndens verksamheter har det genomförts olika aktiviteter och åtgärder som syftat till att både minska personalomsättning och öka attraktiviteten till Tranås kommun som arbetsgivare, exempelvis genom fortsatt arbete med Heltidsresan.

Resultat på medarbetarenkät hösten 2023 var överlag gott, men har också visat på behov av förbättring vad gäller ledning och styrning av individ- och familjeomsorgen och på behov av förbättring avseende upplevd arbetsbelastning överlag inom förvaltningen.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har under året sjunkit från 3,21 % i januari till 2,97 % i december. Nivån verkar ha stabiliserats till "vanliga nivåer" efter att sjukfrånvaron under 2022 var högre än normalt (vilket framför allt berodde på en kraftfull covidvåg i början på 2022).

Årsarbetare

Antalet årsarbetare 2023-12-31 var 645, vilket är en ökning med 30 årsarbetare från 2022-12-31. Det är antal vård- och omsorgspersonal inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen som ökat. Anledningarna är omställningen till dygnsvård och ökade behov av socialtjänst. Socialförvaltningen har även arbetat för att minska vakanskostnader och öka andelen heltidsanställningar.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Internkontroll

Socialnämnden har genomfört internkontroll under 2023. Internkontrollen har utgått från en plan som dels innehållit av Kommunstyrelsen fastställda kommungemensamma kontrollpunkter, dels innehållit av Socialnämnden fastställda kontrollpunkter. Socialnämndens kontrollpunkter har fastställts efter en risk- och väsentlighetsanalys.

Vissa avvikelser har skett i internkontrollen. Socialförvaltningen har inte kunnat redovisa betaldygnet till slutenvården, då denna statistik inte varit möjlig för förvaltningen att ta fram. De s.k. kommungemensamma kontrollpunkterna har inte redovisats av ekonomiavdelningen enligt plan.

Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete har skett genom verksamheternas egenkontroller och genom avvikelshantering. Allvarliga avvikelser har utretts i enlighet med lex Sarah och lex Maria och i förekommande fall (två lex Sarah, två lex Maria) rapporterats till socialnämnden och till Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO). För de verksamheter som reglerats av Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) har det också bedrivits ett systematiskt patientsäkerhetsarbete.

Uppföljning av privata utförare

Enligt Tranås kommuns program för uppföljning av privata utförare har socialnämnden följt upp privata utförare inom hemtjänst (LOV-verksamhet) och särskilt boende Råsvägen (LOU-verksamhet) enligt plan. Uppföljningen har visat att avtal efterlevts.

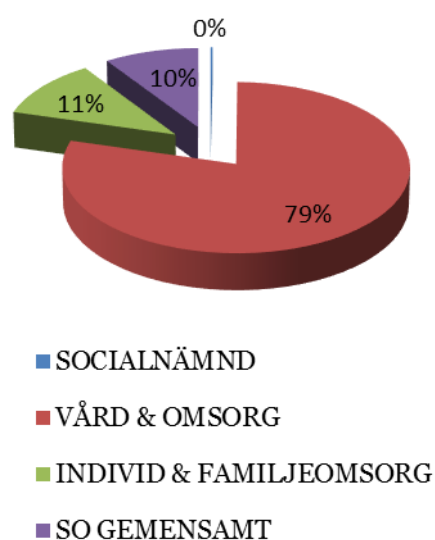
Framtida utmaningar

Den största utmaningen för socialnämnden är kompetensförsörjningen. Anledningen till att detta är en utmaning är, sammanfattningsvis, att antalet människor i arbetsför ålder i Sverige inte ökar i samma takt som antalet äldre och i samma takt som behov av socialtjänst och hälso- och sjukvård ökar. Ökade behov av vård och omsorg kommer inte att kunna tillgodoses genom fler personal. Samtidigt bedriver socialnämnden en personalintensiv heldygnsverksamhet, där brist på tillgång till kompetens kan påverka liv och hälsa för medborgaren.

Nämndernas verksamhetsberättelser 2023-12-31

Under de kommande åren har socialnämnden en allvarlig ekonomisk utmaning. De senaste åren har nämndens resultat burits upp av tillfälliga, riktade statsbidrag och tillfälliga ramökningar. Om man räknar bort dessa är det tydligt att kostnadsnivån (faktisk kostnad för verksamheten jämfört med tilldelad budget) är för hög. Utmaningen för socialnämnden är att sänka kostnadsnivån utan att det medför långsiktig negativ påverkan på kvaliteten i verksamheten och på medarbetarnas arbetsmiljö.

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	114 553	109 804
Personal kostnader	-384 382	-353 891
Övriga kostnader	-233 864	-238 321
RESULTAT	-503 693	-482 408
Avvikelse föreg år	4%	
Investeringar	-3 201	-2 276

Tranås Stadshus AB

Verksamhetsområde

Tranås Stadshus AB är ett helägt dotterbolag till Tranås kommun och syftet är att äga och förvalta aktier och värdepapper. Det finns ingen verksamhet i bolaget. Tranås Stadshus AB har två dotterbolag; Tranås Energi AB och AB Tranås bostäder. Tranås Stadshus AB har från och med 2015 en bolagsstyrelse som utgörs av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Viktiga beslut och händelser under året

Fullmäktige beslutade i mars om en extra utdelning innevarande år från Tranås Energi AB, via Tranås Stadshus AB till Tranås kommun om 5 mkr.

Under året har bolaget tecknat om ett lån vilket, på grund av rådande ränteläge, kommer innebära högre räntekostnader kommande år.

Resultat efter finansnetto

Bolagets resultat är en förlust på -5,3 mkr efter finansnetto. Utfallet är 0,3 mkr sämre än det budgeterat resultatet om -5 mkr.

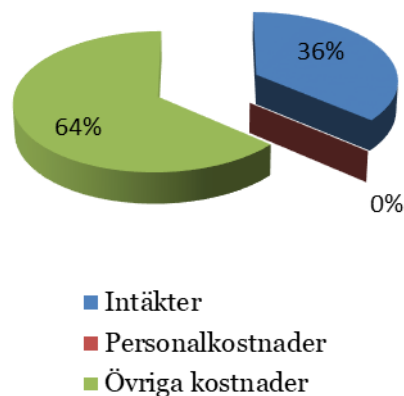
För verksamhetsåret 2023 har kommunfullmäktige beslutat om anteciperad utdelning på 10 mkr till ägaren Tranås kommun samt extra utdelning på 5 mkr.

Budgeterade kostnader i bolaget avser räntekostnader samt administrativa kostnader. De ökade räntekostnaderna har en negativ påverkan på bolagets resultat, jämfört med tidigare år.

Investeringar

I bolaget finns inga investeringar.

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	7 007	1 690
Personalkostnader	0	0
Övriga kostnader	-12 339	-5 773
RESULTAT	-5 332	-4 083
Avvikelse föreg år	31%	

Tranås Energi AB

Verksamhetsområde

Elhandel, Elnät, Kraftvärme, Fibernät, Vattenkraft, Energitjänster.

Viktiga beslut och händelser under året

Under året har 17 skarpa beställningar avseende fjärrvärme inom redan utbyggda områden inkommit mot normalt några stycken, vilket är positivt.

Två driftshallar avseende IT-serverar har uppförts under hösten. Driftsättning pågår och kommer slutföras under februari. Dessa har byggts dels utifrån eget behov och dels i kommersiellt syfte då operatörer i fibernätet, andra företag liksom Tranås kommun kommer hyra plats för sina respektive serverar.

Vidare pågår också projektering för en andra andelsägd solcellspark. För närvarande inväntas tillstånd från länsstyrelsen och så fort det är klart kommer andelar börja säljas. Intresset är fortsatt mycket stort.

Nya elavtalsformer har introducerats under våren där det finns ett volymsäkrat pris i botten men där kostnad alternativt intäkt avseende avvikelser från den säkrade volymen överförs till slutkund. Detta görs i linje med hur branschen i stort nu agerar utifrån den förändrade mer turbulenta elmarknaden med volatila och periodvis extremt höga elpriser som ökar riskerna för en kraftigt negativ resultat effekt kopplat till volym- och profiltrisken.

Tillståndsansökan avseende det återstående fiskomlöp i Bulsjöån, vid Oppeby kvarn, har skickats in till Länsstyrelsen och byggnation bör kunna genomföras under 2024. Vidare har fortsatta åtgärder vidtagits avseende vatten- och fiskevård i Svartån enligt den för ändamålet framtagna planen.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Inom ramen för bolagets kvalitets- och miljöledningssystem, ISO 9001 respektive ISO 14001 finns kvalitets- och miljömål med tillhörande handlingsplaner.

Bolagsmål

<i>Målområde</i>	<i>Bolagsmål</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Målvärde år 2024</i>	<i>Målvärde år 2025</i>	<i>Målvärde år 2026</i>
Ågardirektiv	Avkastning på Eget kapital	9 %	5-6 %	9 %	9 %
Ågardirektiv	Soliditet	20 %	20 %	20 %	20 %

Bolagets styrning mot inriktning mot tillväxt

Utifrån mål och inriktning bidrar bolagets verksamhet i sig och på det sätt den bedrivs till att Tranås ska vara en attraktiv kommun att bo och verka i. Särskilt kan noteras att tillgängligheten till säker och snabb uppkoppling via fiber i princip är 100 % liksom att det klimat- och miljöarbete som bolaget bedriver som förutom minskade koldioxidutsläpp också handlar om naturvård och biologisk mångfald bidrar till en attraktiv boendemiljö.

Resultat efter finansnetto

Resultatet efter finansnetto (9,6 mkr) ligger mycket under det budgeterade (26,8 mkr) De största avvikande resultatposterna utgörs av det nedanstående:

Den volym- och profilrisk som föreligger i befintliga traditionella fastprisavtal i elhandeln har fortsatt fått ett betydande negativt genomslag. Redovisat bruttoresultat i verksamheten är som en direkt konsekvens av detta 3,5 mkr sämre än budgeterat (utfall 1,3 mkr mot budget 4,8 mkr).

Drift- och underhållskostnaderna avseende kraftvärmeverksamheten ligger betydligt över budget och vad som får anses vara en normalnivå (utfall 13,4 mkr mot budget 6 mkr). De oförutsedda men nödvändiga underhållsinsatserna har bland annat varit nytt bottenblåssystem panna 6, skadad bränsleficka panna 6, tubbyte economiser panna 3 liksom flertalet läckor i distributionssystemet.

Första augusti höjdes priset på trädbränsle från 220 kr till 390 kr/MWh. Denna exceptionella prisökning på 77 % jämfört med den beräknade på 5 % har inneburit att bränslekostnaderna har överstigit budget med 9,5 mkr.

Kraftvärmeverksamheten redovisar dock positiva budgetavvikelser avseende bland annat gratis erhållna och sedan sålda utsläppsrätter (+2,6 mkr) och ej budgeterat statligt elstöd på 3,8 mkr.

Investeringar

Bruttoinvesteringarna har uppgått till 68,4 mkr, vilket är enligt plan. Utöver investering i de två drifhallarna för IT-servrar utgörs investeringarna i huvudsak av reinvesteringar i distributions- och produktionsanläggningar samt utbyggnad av fiber och fjärrvärme.

Personal

En god arbetsmiljö för personalen säkras genom en fastlagd arbetsmiljöpolicy, fastställda arbetsmiljömål och handlingsplaner för dessa. En uppföljning av planerna, inklusive jämställdhetsplanen, sker varje år och resultatet meddelas vid styrelsens sammanträde och vid "Ledningens Genomgång". Genom årliga utbildningsplaner säkerställs personalens kompetensutveckling. Företaget genomför flera årliga aktiviteter av friskvårdande karaktär och har även ett friskvårdsbidrag som personalen har möjlighet att ta del av. Hur medarbetarna upplever sin arbetssituation och sin arbetsmiljö mäts veckovis via ett digitalt verktyg, "Winningtemp". Det råder brist på en del av yrkeskategorierna i branschen varför det är än mer viktigt att aktivt arbeta med att vara en så attraktiv arbetsgivare som möjligt.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Systematiskt kvalitetsarbete bedrivs inom ramen för bolagets kvalitets- och miljöcertifiering, ISO 9001 respektive ISO 14001. Bolaget bedriver en aktiv omvärldsspaning via branschorganisationer men också i egen regi för att snabbt fånga upp och eventuellt implementera nya innovativa och kostnadseffektiva tekniska lösningar inom bolagets produktion och distribution av energi liksom inom fibernäts-verksamheten. Därutöver har bolaget stort fokus på digital affärsutveckling där digitaliserad kundkommunikation och automatiserade kundprocesser är prioriterat.

Framtida utmaningar

Vid en branschjämförelse med jämförbara bolag står sig Tranås Energi relativt väl vad gäller ekonomiska nyckeltal, har konkurrenskraftiga priser och mycket höga värden i genomförd kundundersökning.

Bolaget har också ett starkt varumärke med en tydligare miljöprofil än flertalet andra energibolag.

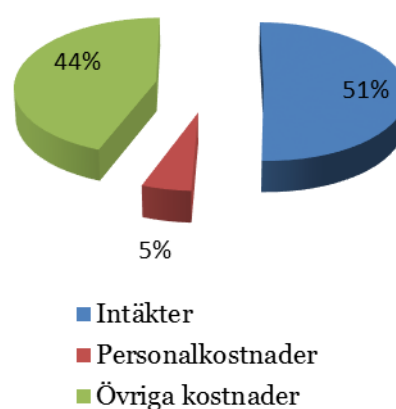
Bolagets insatser för miljöanpassad vattenkraft och biologisk mångfald får fortsatt stor nationell uppmärksamhet och genererar en tillväxt vad gäller antal nya elhandelskunder.

En stor utmaning framöver är vilka krav som kommer ställas på och därmed vilka investeringar som ska prioriteras i elnätet med avseende på ökad intermitterent elproduktion, främst i form av mikroproduktion, men också med avseende på framtida energilagring liksom krav på ökad kapacitet till följd av att en allt större del av fordonsflottan kommer utgöras av elfordon.

En viktig fråga framöver, som bolaget utreder, är bolagets eventuella deltagande på den framväxande marknaden för flexibilitets- och stödtjänster och då också kopplat till eventuell investering i batterilager och liknande.

Vidare har vätgasen seglat upp som en allt viktigare fråga på det nationella planet och bolaget kommer utreda dess roll också lokalt i Tranås.

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	399 857	412 482
Personalkostnader	-40 728	-41 561
Övriga kostnader	-349 497	-335 932
RESULTAT	9 632	34 989
Avvikelse föreg år	-7,2%	
Investeringar	-68 400	-98 400

AB Tranåsbostäder

Verksamhetsområde

AB Tranåsbostäder ska tillhandahålla ett brett utbud av bostäder och lokaler i Tranås. På uppdrag av Tranås Stadshus AB äger och förvaltar bolaget kommunala verksamhetslokaler. Bolaget ska genom nyproduktion bidra till att trygga bostadsförsörjningen inom kommunen.

Affärsutvecklingen ska drivas med ett starkt kundfokus.

Viktiga beslut och händelser under året

- Granelundskolan
Beräknat färdigställande Q2 år 2025. Byggnadsarbetena fortlöper enligt plan.
- Kv. Vitsippan, hus 05
Upphandling är avslutad och generalentreprenör är utsedd. Rivningsarbeten av befintlig byggnad hus 05 är avslutad. Byggnadsarbeten ny förskola är påbörjad. Beräknad sluttid Q4 år 2024.
- Kvarteret Biljarden 14; rivningsentreprenaden är slutförd. Förnyade förstudier pågår med anledning av ökade kostnader och kommer att fortsätta under 2024.
- Kontinuitetsplanering för att säkerställa bolagets ansvarsområden vid särskild händelse fortlöper. Arbete pågår med genomgång av beroendeställning till annan part.
- Tranås Svanen 10
Fastigheten förvärvad via dotterbolag. Socialförvaltningen har flyttat in i färdigställda kontor i december. Förstudie pågår för färdigställande av resterande del av byggnad mot Storgatan. Detaljplanearbetet inlett avseende fastigheten. Ändring av ändamål från vård till bostäder och kontor.
- Strategisk hållbarhetsplan för bolaget har färdigställts och ny affärsplan beslutades av styrelsen i september månad.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Aktiviteten i samtliga förvaltningar och bolag är att implementera Strategi för hållbar utveckling med prioriteringar 2020 – 2023.

Bolagets styrande dokument såsom affärsplan och riktlinjer i företagets kvalitetscertifiering har anpassats i enlighet med gällande ägardirektiv. Affärsplanen utvecklas avdelningsvis genom verksamhetsplaner, vilka planerar och följer upp verksamhetens mål på avdelningsnivå.

Bolagets styrande dokument utgår från de av kommunfullmäktige fastställda visioner och strategier utifrån Tranåsbostäders perspektiv samt kommunens handlingsplan för tillväxt, social hållbarhet samt ekologisk hållbarhet.

Tillsammans med Tranås kommun och dess förvaltningar fortsätter arbetet med att säkerställa kommunens tillgång till ändamålsenliga verksamhetslokaler.

Mål och indikationer

<i>Målområde</i>	<i>Mål</i>	<i>Indikator</i>	<i>Målvärde år 2023</i>	<i>Målvärde år 2024</i>	<i>Målvärde år 2025</i>
Ägardirektiv	Soliditet	% Mäts en gång om året i sam- band med års- bokslut.	16 %	16 %	16 %
	Avkastning på eget kapital	% Mäts vid varje budgetuppfölj- ning utifrån ak- tuell helårspro- gnos.	2 %	2 %	2 %

Bolagets styrning enligt handlingsplan för tillväxt

Tranås bostäder har tagit fram en kommunikationsstrategi och marknadsplan för att öka bolagets och kommunens attraktivitet. I den fokuseras på målgruppen enligt Tranås kommuns handlingsplan för tillväxt.

I nytt ägardirektiv anges att bolaget har möjlighet att förutom hyresrätt även erbjuda bostadsrätt samt äganderätt till försäljning samt utveckla den kommersiella verksamheten.

Driftsresultat

Ack utfall per 2023-12-31 uppgår till cirka 2,1 mkr och är resultatmässigt cirka 0,4 mkr lägre än budget. Bolaget har mottagit ett statligt elstöd på 4 mkr som det inte budgeterats för. Hyresbortfallet ligger på en lägre nivå och påverkar resultatnivån positivt med cirka 1,9 mkr.

På kostnadssidan är det främst mediakostnader som utfallsmässigt ligger under budgeterad nivå men även lägre kostnader avseende förstudier med anledning av tidsförskjutningar framåt i tiden. Kostnadsutfall för felavhjälpande åtgärder samt underhållsinsatser ligger högre än budgeterat. Detta beror dels på uppkomna behov av åtgärder innan årsskiftet men även på omprioreringsbehov mellan beståndets fastigheter.

Utfallet avseende räntekostnaderna för året blev lägre än vad som prognosticerats med anledning av att upplåningen i slutet av året uteslutande varit kopplade till de större pågående skolprojekten i koncernen och därmed belastat projektkostnader i balansräkningen och inte löpande kostnadsföring i resultaträkningen. 2023 års resultat påverkas även, såväl på intäkts- som kostnadsmässigt, av de tre företags- och fastighetsförvärv som skett i koncernen under året och som inte varit en del i den ursprungligt lagda budgeten.

Investeringar

Budgeterad investeringsnivå för året uppgick till 287 mkr. Prognosen för året har tidigare justerats upp till 370 mkr med grund i ursprunglig budgeterad nivå samt tillägg för investeringar via tillkomna bolag i koncernen under året och utfallet blev 390 mkr. De stora posterna under året avser, utöver fastighetsförvärven via dotterbolagen, projekten för Junkaremålsskolan samt Granelundskolan.

Personal

Avseende kompetensförsörjning fortsätter arbetet löpande med att utveckla personalens kompetens samt att genomföra rätt rekryteringar för verksamhetens bästa på såväl kort som lång sikt. Rekryteringsprocessen avseende förstärkning inom avdelningen för fastighetsutveckling med ny projektledare pågår. Sedan tidigare har ersättningsrekrytering av en Förvaltare slutförts.

Bearbetning av resultatet från årets medarbetarundersökning pågår. Resultaten är positiva jämfört med föregående mätning och hanteras i enlighet med bolagets systematiska arbetsmiljöarbete.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

AB Tranås bostäder arbetar kontinuerligt med processen kring ständiga förbättringar. Detta är en del i verksamhetens olika delar och en del i arbetsvardagen i allt från service till våra kunder, förvaltning av våra fastigheter till administration och kommunikation. Värdegrunden är utgångspunkten för sät- tet att arbeta med dessa frågor och affärsplanen är bolagets ram för fokus och prioriteringar i såväl det strategiska som operativa arbetet.

I samband med att ny styrelse tillsatts i bolaget, har ny affärsplan för 2023–2028 beslutats samt verksamhetsplaner arbetats fram avdelningsvis för vidare implementering i verksamheten fortlö- pande.

Nya mål utifrån föregående års genomförda NKI-undersökning har arbetats in i ny affärsplan för bo- lagets verksamhet.

Framtida utmaningar

Bolaget går nu in i en expansiv fas med stor investeringsvolym. Detta avser kommunala verksam- hetslokaler samt bostadsfastigheter och kommersiella lokaler som ett led i arbetet att nå kommunens tillväxtmål. Rådande marknadsläge gällande räntenivåer påverkar bolaget, särskilt med anledning av investeringsvolym. Vi ser även en utmaning kopplat till inflation och omvärldsläge.

AB Tranås bostäder arbetar efter målen för agenda 2030 och för att klara regeringens beslutade mil- jömål. Bolagets strategiska hållbarhetsarbete är nu inarbetad i affärsplanen och omfattar såväl social, ekonomisk som miljömässig hållbarhet. Detta arbetas även in i respektive avdelnings verksamhets- plan. Parallellt med detta pågår bolagets kontinuitetsplanering.

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	192 581	176 450
Personalkostnader	-19 837	-17 310
Övriga kostnader	-170 685	-178 391
RESULTAT	2 059	-19 251
Avvikelse föreg år	-111%	
Investeringar	-389 500	-70 267

